

Adoption & Samfund

Nr. 3

Medlemsblad for Adoption & Samfund
Juni 2008 ★ 32. årgang

TEMA: ADOPTIONSFORMIDLING

Vi tager temperaturen på formidlingen

Foreningstelefon: mandag kl. 20.00-22.00 65 92 00 18
 Hjemmeside: www.adoption.dk

Formand:

Michael Paaske, Klanghøj 47, 8670 Låsby (priv.) 65 96 05 21
 E-mail: michael.paaske@adoption.dk (mob.) 25 67 42 39

1. næstformand:

Paul K. Jeppesen,
 Granparken 165, 2800 Lyngby (priv.) 27 29 34 61
 E-mail: paul.k.jeppesen@adoption.dk (arb.) 32 83 05 08

2. næstformand:

Inge Fabricius, Vermundsgade 32, 2100 Kbh. Ø 44 53 04 04
 E-mail: inge.fabricius@adoption.dk (mob.) 28 15 22 04

Kasserer:

Ellen Larsen, Glenstrup Søvej 15, 8990 Fårup 86 45 26 32
 E-mail: ellen.larsen@adoption.dk

Sekretær:

Carl Erik Agerholm, Teglvej 4, Frifelt, 6780 Skærbæk 74 75 73 65
 E-mail: carlerik@fam-agerholm.com

Bestyrelsesmedlemmer:

Asha Wellis, Møllegade 3, 6670 Holsted, 28 21 36 37
 E-mail: asha.wellis@adoption.dk

Marianne Østergaard
 Vesterbrogade 191, 4., 1800 Frederiksberg C 33 22 95 53
 E-mail: marianne.oestergaard@adoption.dk

Jørn K. Pedersen, Ulriks Allé 70 B, 6270 Tønder 74 72 11 11
 E-mail: joern.k.pedersen@adoption.dk

Hans Ejnar Bonnichsen
 Kildevænget 8, 6560 Sommersted 74 50 47 74
 E-mail: hans.ejnar.bonnichsen@adoption.dk

Kurt Nielsen, Dæmningen 55, 2500 Valby 36 16 87 25
 Kirsten Korning,
 Øster Skibelundvej 36, Askov, 6600 Vejen 75 36 10 50

Formidlingssituationen nu og i fremtiden – en perspektivering fra HB

Velkommen til et spændende temanummer med fokus på formidlingssituationen. Vi har i HB haft dette tema på vores politiske dagsorden rigtig, rigtig længe, og selvfølgelig interesserer emnet alle, der på nuværende tidspunkt har været eller kommer i berøring med adoption.

Den oprindelige tanke fra Hovedbestyrelsen (HB) var at kaste et fornyet blik og gerne med nye øjne se på formidlingssituationen. At de formidlende organisationer skulle spille en hovedrolle heri, er helt naturligt for os. Men samtidig ønsker vi også at skabe en debat om den indsats, som vi i HB lægger så stor vægt på: At alle børn har ret til en familie ...

Læserne må selv bedømme, om vi er lykkedes med denne mission.

De følgende artikler bringer en del forskellige vinkler på adoption; især formidlingssituationen og de nuværende vilkår der gælder for specielt kommende adoptanter er i fokus, men også visioner om, hvordan adoption bør foregå fremadrettet.

Det er muligt, at vi ikke bryder os om alt, vi læser. Det er også muligt, at nogle vil tage direkte afstand fra holdninger, der her kommer til udtryk i artiklerne. Det har vi det som udgangspunkt helt fint med. For uden en nuanceret debat og dialog opnår vi ikke en forbedring af vilkårene for nuværende og kommende adoptanter og adopterede. Og dette er rent faktisk indholdet i foreningens formålsparagraf.

Artiklerne i bladet aktualiserer en række hovedoverskrifter som vi i HB her i denne artikel har valgt at tilkendegive vores holdninger til. Vi håber at vores indledende bemærkninger i denne artikel kan være med til at perspektivere og nuancere artiklerne og meget gerne give en efterfølgende debat; den hilser vi i hvert fald velkommen!

De tørre tal – antallet af børn, der kommer til Danmark falder – hvad gør vi?

Bekymringen er forståelig. Vi har alle gennemgået en næsten ubærlig ventetid, vi har været irriterede over velmenende råd om at gå i biografen mens vi venter – og det var jo faktisk forslag fremsat i en god mening. Men ventetiden er vores hårdeste tid som kommende adoptanter, slet ikke den lange vej gennem godkendelsessystemet, samtaler med sagsbehandlere, obligatoriske kurser osv.

Deadline næste nummer: den 10.08.2008

Forsiden:

Lea er 6 år og fuld af gode idéer.
 Lea er født i Kina.

Netop den lange ventetid er værst for os. Derfor rammer den nuværende formidlingssituation os hårdt, og de dystre prognoser, som vi og de formidlende organisationer på skift beskriver for de kommende års formidling, gør det ikke bedre. Vi stiller derfor fra foreningens side meget store krav til de formidlende organisationers indsats.

Vi forlanger, at der "opdyrkes" nye formidlingskontakter.

Vi kræver, at der fra dansk side gøres en ekstraordinær indsats for at støtte nye afgiverlandes administrative og juridiske apparater, således at det sikres, at kommende adoptioner fortsat kan gennemføres etisk, moralsk og juridisk korrekt.

Og samtidig ønsker vi på ingen måde – overhovedet – at gå på kompromis med det. Der må ALDRIG, ALDRIG nogensinde forekomme betaling under bordet.

Noget helt andet er så de regler, vi i dag har for adoptanternes maksimale alder set i lyset af samfundsudviklingen, tidsrammer for re-godkendelser osv. Disse er i høj grad medvirkende til, at mange, og vi mener flere og flere, kommer i klemme. Her er behov for nytænkning lige nu. Det arbejder vi i A&S meget med lige nu, og vi vil forfølge problemstillingen intenst i den kommende tid.

Forholdet til de formidlende organisationer

"Lad endelig være med at klage – I risikerer at blive blacklistet", hører man ofte i adoptionskredse! Intet kan være mere forkert. Det er foreningens klare holdning, at hvis der er noget at klage over – så klag dog.

Som I kan læse i dette blad, er det kun et fåtal af klager, der reelt rejses over for de formidlende organisationer, og endnu færre klager rejses over for de tilsynsførende myndigheder. Betyder det, at alt er i orden? Nej, det tror vi ikke, eller rettere: det ved vi, at det ikke er. Fejl sker, og det er et faktum. Men vi vil aldrig fraråde vore medlemmer at klage, blot bør det foregå på den mest hensigtsmæssige måde. Vi mener ikke, at medieomtale altid er til gavn for adoptionsområdet. Trusler om at bruge formiddags-

aviser gavner intet. Vi er tilhængere af den konstruktive kritik og dialog med henblik på forbedring.

Selvfølger kan der findes eksempler på fejl. De formidlende organisationer kan begå fejl, afgiverlandene kan begå fejl set med vores øjne, og ansøgerne kan også begå fejl, ligesom vi som forening kan. Der er tale om meget ømtålelige personlige processer, der involverer vores følelser så hårdt og brutalt, og eventuelle fejl – hvor de end måtte opstå – opleves derfor endnu mere frustrerende og uforståelige.

Samtidig er det vigtigt at understrege, at adoption er et meget uforudsigeligt område, hvor det er uhyggeligt svært at vide, hvad morgendagen bringer. Mere eller mindre uforudsigelige og tilfældige begivenheder kan få meget afgørende betydning for formidlingssituationen i måneder, endda i år. En uheldig udtalelse fra en officiel person, et præsidentvalg i afgiverlandet, ny adoptionslovgivning her eller der, sager i medierne om børnehandel eller anden dårlig medieomtale, der i kortere eller længere tid kan forsinke eller endda lukke for formidlingen.

Vi har valgt at give en af de formidlende organisationer lejlighed til at kommentere den kritik, der rejses i en af artiklerne i bladet. Foreningens hovedbudskab er, at ingen af parterne i en adoptionssag kan være interesseret i, at der sker fejl.

Informationssamfundet

Ingen adoptanter synes, det er rart at føle sig misinformeret eller slet og ret ikke-informeret om oplysninger, enhver kan finde på internettet.

Men når det er sagt, er det vigtigt at huske, at en organisation, der helt og holdent hviler på en offentlig autorisation, er nødt til at være 100% sikker på, at den information, der viderefremmes, er fuldstændig korrekt. På den anden side er vores holdning, at de formidlende organisationer i langt, langt højere grad bør inddrage de nye og moderne elektroniske informations- og kommunikationskanaler i deres formidlingsarbejde. Netværk i grupper med udenlandske samarbejdspartnere, lukkede fora, hvor oplysninger kan videregige-

ves, jævnlige nyhedsbreve osv. Vi mener, at alt dette er realistiske ting til alvorlig overvejelse for de formidlende organisationers videre informationsindsats.

Lukket og tavshed skaber mistillid. At finde den rette balance mellem troværdige og pålidelige informationer må være det krav, vi med rette kan stille til såvel DanAdopt som AC Børnehjælp. Det er deres ansvar, og det skal de løfte. Her findes afgjort et forbedringspotentiale.

De kræsne adoptanter

Som forening er vi efterhånden enormt trætte af den kliche, at alle adoptanter er så og så kræsne, at alle ønsker sig 100% raske børn, og kun de færreste vil acceptere ældre børn, at endnu færre vil acceptere børn med mindre handicap eller andre problemer. Det er lige før, man synes, at der findes en selvforstærkende effekt blandt de formidlende organisationer og myndighederne på dette punkt; jo mere de taler om det, desto mere synes det at blive sandheden for alle, bortset fra os! Vi er nemlig slet ikke enige heri.

Det er ganske enkelt ikke korrekt, at alle adoptanter har det sådan. Men sådan som de formidlende organisationer og de danske myndigheder håndterer dette område, vil der være langt til en ændring. I stedet for aktivt at påvirke, bliver det brugt som en evig kritik mod os alle og dermed en uacceptabel generalisering. Det vil vi ikke finde os i.

Oplysning, uddannelse og forbedring er kodeordene. Samt selvfølgelig en langt mere smidig godkendelsesproces, der kan give de kommende adoptanter bedre muligheder for til- og selvfølgelig også fravalg. Hvad er der egentlig galt med det?

Er håbet ude for enlige ansøgere?

Enlige ansøgere er under et særligt pres lige nu; der findes ikke mange formidlingslande, der pt. vil afgive børn til enlige. En ulykkelig situation, og der er tilsyneladende ikke store forhåbninger om, at der sker forbedringer.

Her er det foreningens holdning, at der kan gøres meget mere for at oply-

se nuværende og kommende afgiverlande om de familieforhold, der er almindelige i Vesten, herunder også i Danmark. At en familie med én forælder er en almindelig familief orm i Danmark. Det er ikke en let opgave at løfte denne informationsopgave, men det er vores opfattelse, at der bør anvendes langt flere ressourcer herpå. Det handler om de små skridt i den rigtige retning. Oplysning er som regel en god vej til ændring.

Tilsynet med adoptionsformidlingen

En del af kritikken går i dag på tilsynet med de formidlende organisationer. Som det fremgår af artiklerne i dette blad, er tilsynet i dag faktisk ganske omfattende. De formidlende organisationer lever slet ikke det isolerede og ukontrollerede liv, som nogle tilsyneladende mener.

Familiestyrelsen og Adoptionsnævnet holder et vågent øje med, at tingene foregår, som de skal. Der foretages tilsynsrejser til afgiverlande med jævne mellemrum. Det er dog altid en diskussion værd, om det kan gøres bedre. Det kan det muligvis, men så længe antallet af sager, der konkret giver anledning til kritik af de formidlende, er så få, er det vanskeligt at fremvise data, der godtgør, at der ikke er styr på tingene, og at der dermed bør afsættes flere ressourcer hertil. Men vi skal fortsat holde et vågent øje! Og en evig appel til jer alle om at se at komme ud af busken; har I noget, så kom frem med det, ellers bliver det aldrig bedre.

Donationer til børn og børnehjem

Forbruger-isme er et begreb, som har været drøftet på adoptionsområdet. Ikke alene når det handler om at få en "vare", som er fejlfri, men også i forhold til at kunne vælge til og fra. Vi skal alle være klar over, at der er penge involveret. De midler, som vi betaler, er heldigvis som hovedregel gennemsigtige; der findes præcise opgørelser over fordelingen på de formidlendes hjemmesider.

Der er en klar fordeling mellem administrationsudgifter, advokatombkostninger osv. og direkte donationer til børnehjem og hjælpeprogrammer. Vi vil imidlertid aldrig betragte det som betaling for børn. Det er relevant støtte for at sikre, at børn, der af forskellige grunde ikke kan frigøres til

Martin sømrer og hamrer i haven. Martin er født i Vietnam. Foto illustrerer ikke artiklen.

adoption, bliver på det pågældende børnehjem eller i familiepleje opnår den bedst mulige omsorg og pleje. Det er svært at være uenig i dette.

De anbragte børn i Danmark

"Vi ønsker flere tvangsadoptioner". Dette hører man tit, især efter "skandaler" i TV om børn, der tilsyneladende tvangs fjernes for sent. Emnet er følsomt. Men som en generel hovedregel er det vores holdning, at der bør fokuseres langt mere på de vilkår, vi i Danmark giver for børn, der er anbragt i institution eller familiepleje. Er betingelserne i orden? Har de børn det godt? Trives de? Hvordan går det dem? Mange ubesvarede spørgsmål.

En række udenlandske undersøgelser peger entydigt på, at disse børn klarer sig rigtigt dårligt, desværre. Der er derfor mange gode grunde til, at Danmark bør revurdere holdningen til dette område. En række andre undersøgelser dokumenterer, at det går meget bedre for adopterede børn. Stof til eftertanke, ikke sandt?

Som forening ønsker vi ikke at komme med konkrete forslag på dette område, idet det ikke vil være i overensstemmelse med vores formålsparagraf. Men ovenstående turde være et fingerpeg om vores holdning.

Adoption & Samfund som troværdig organisation på adoptionsområdet

Vi kan tåle kritik, også den uretfærdige. Det er vores lod som en stor for-

ening. Vi vil ikke kommentere den konkrete kritik, der rejses af os i én af artiklerne.

Vi har et omfattende net af frivillige rådgivere, lokalforeningsbestyrelser og hovedbestyrelse, der arbejder for kun ét formål: At sikre de bedst mulige forhold for nuværende og kommende adoptanter og adopterede. Det stræber vi efter, og vi synes faktisk også, at vi er ret gode til det. Vi er i løbende dialog med ministre, folketingspolitikere, embedsmænd og de formidlende organisationer. Vi har derfor en god indflydelse på, hvad der sker på regelområdet; vi betragtes som en respekteret samarbejdspartner på adoptionsområdet. Vi har repræsentanter i Familiestyrelsens adoptionsgruppe, og vi er repræsenteret i Bestyrelsen for Nordic Adoption Council. Alle poster, der giver indflydelse, men også ansvar.

Vi skal ikke underkende vores indflydelse, men det skal heller ikke være en sovepude. Enhver er velkommen med synspunkter, ideer og forslag, og alt andet hilses velkomment. Rigtig god fornøjelse med bladet.

Du og din familie ønskes en god sommer.

*Inge Fabricius, Paul K. Jeppesen og
Michael Paaske*
Formandskabet, Adoption & Samfund

Frygten breder sig: 'Får vi nogensinde et barn?'

De stigende ventetider skaber angst og frustration. Men der er ikke meget, vi kan gøre ved det, siger AC Børnehjælp og DanAdopt. I alle de vestlige lande vokser ønsket om at adoptere et barn, men der frigives ikke flere børn til adoption.

Før i tiden kunne man være sikker: Når man først var godkendt til adoption og stod på en venteliste, så fik man også et barn.

Sådan er det ikke mere. Ventetiden og ventelisterne vokser. Nogle bliver desperate: »Måske bliver jeg for gammel. Måske udløber godkendelsen, før jeg får et barn stillet i forslag. Måske kan jeg så ikke blive godkendt igen. Måske får jeg aldrig et barn...«

Der er ikke noget, de kan gøre

»De mennesker, der står på vores ventelister, reagerer meget forskelligt,« siger DanAdopts kontorleder, Ole Bergmann. »Nogle bliver virkelig paniske og næsten hysteriske af nervøsitet. De bliver grebet af angst for, at det aldrig vil ske. De kan ikke slippe af, selv om man beroliger dem og

siger, at de ikke er i farezonen. De er bange for, at det ikke vil lykkes. Og det forstår jeg udmærket, jeg har selv adopteret.«

»Andre tager det med stoisk ro,« fortsætter Ole Bergmann. »De har overskud til at se, at der ikke er nogen, der kan gøre noget ved det. Det er jo næsten ligesom at blive vred på Gud.«

»Langt de fleste bider tænderne sammen og tager situationen til efterretning,« siger AC Børnehjælps direktør, Jørgen-Ulrich Raunskov. »Men der er nogle, der bliver hårdt ramt. Hvis man er kommet for sent i gang med adoptionsprocessen, så kan man i dag komme til at stå i den situation, at man ikke får noget barn.

FN's børnekonvention

FN's konvention handler om børns rettigheder og beskyttelsen af dem. Retten til omsorg fra forældrene står naturligvis centralt. Men det fremgår af artikel 3, at staten skal sikre barnet den beskyttelse og omsorg, der er nødvendig for dets trivsel »under hensyntagen til de rettigheder og pligter, der gælder for barnets forældre, værger eller andre personer med juridisk ansvar for barnet.«

I børnekonventionen ses international adoption som en mulighed, der kun bør anvendes, hvis en række andre muligheder er udtømt. I artikel 20 står der, at staten skal beskytte og hjælpe børn, der er afskåret fra deres familiemæssige omgivelser eller af hensyn til deres eget bedste ikke kan tillades at blive i disse omgivelser – og sikre dem alternativ omsorg. Som mulige løsninger nævnes anbringelse i pleje, Kafalah, adoption eller om nødvendigt anbringelse i en børneinstitution. Der skal tages hensyn til ønskeligheden af sammenhæng i barnets opvækst og til barnets etniske, religiøse, kulturelle og sproglige baggrund. (Kafalah indebærer, at en anden familie tager vare på barnet, også økonomisk, uden at det skifter navn eller nødvendigvis fjernes fra sin oprindelige familie).

Artikel 21 sætter begrænsninger for adoption: De stater, der i det hele taget anerkender/tillader adoption, skal først og fremmest sikre, at barnets tarv har den afgørende betydning. Der

næst skal de sikre, at adoption kun godkendes af kompetente myndigheder efter en grundig vurdering af, om den er tilladelig ud fra gældende ret og barnets stilling i forhold til forældre, pårørende og værger. Berørte personer skal om nødvendigt give deres samtykke på et oplyst grundlag.

Staten skal anerkende, at international adoption »kan overvejes som en alternativ måde at drage omsorg for et barn på, hvis barnet ikke kan anbringes i pleje eller i adoption hos en familie, eller der ikke på anden passende måde kan drages omsorg for barnet i dets hjemland.«

Staten skal sikre at det bortadopterede barn beskyttes i udlandet efter de regler, der gælder for national adoption.

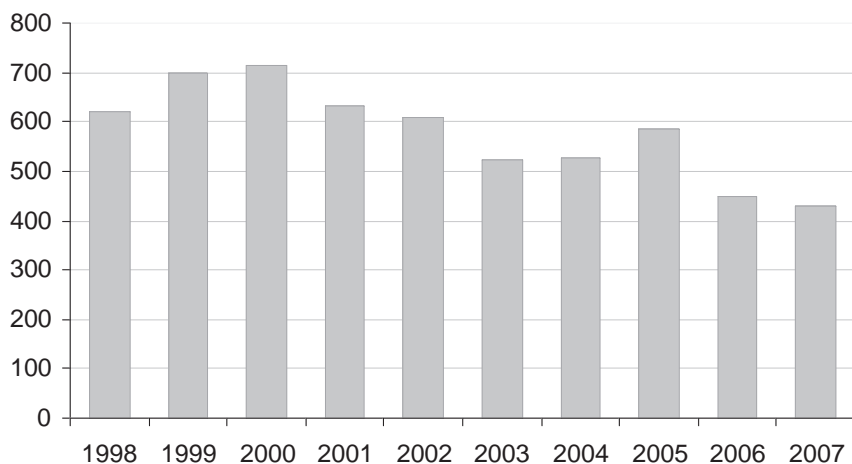
Staten skal »tage alle passende forholdsregler for at sikre, at anbringelsen ikke fører til upassende økonomisk gevinst for dem, der har medvirket ved adoptionen.«

Anbringelsen i andet land skal ske gennem ansvarlige myndigheder eller organer. Hvor det er hensigtsmæssigt, skal staten sikre vilkårene for international adoption gennem »bilaterale eller multilaterale ordninger eller aftaler.«

Konventionen stammer fra 1989. Danmark har ratificeret konventionen, og den trådte i kraft i 1991.

Den fulde tekst kan læses på www.retsinformation.dk. Søg på børnekonvention, vælg 2003/1 BSF 30, og rul ned i teksten.

Adoptivbørn hjemtaget fra udlandet 1998 - 2007

Kilde: Adoptionsnævnet.

Det er ikke sket endnu. Men hvis vi ikke får ventelisterne bragt ned, vil det ske i løbet af et par år eller tre. Det er især de enlige, der bliver hårdt ramt. De har i forvejen lidt højere gennemsnitsalder end parrene.«

»Vi plejer at sige: Vi skaffer ikke børn til familier, vi skaffer familier til børn. For os er det værre, at der er børn, som sidder og venter på de voksne, end at de voksne sidder og venter på børn. Men det betyder jo ikke, at vi ikke kan se problemet. Vi synes, det er absurd, at mennesker, som er parate til at tage et barn til sig, ikke kan få det. For børnene er der jo.«

Børn er der ikke mangel på

Ifølge FN's børnefond, UNICEF, er der mere end 130 millioner forældreløse børn i verden. En stor del af dem er henvist til et liv på børnehjem. Og

tallet er steget på grund af aids.

Men antallet af børn, der frigives til adoption, ligger konstant på 30-40.000. Dette tal er ikke steget væsentligt de sidste 30 år. Til gengæld er antallet af mennesker, der *ønsker* at adoptere, steget meget stærkt. Det gælder i de fleste velstillede, vestlige lande.

»Det er blevet fantastisk populært at adoptere, også i lande som vi tidligere ikke regnede med. Tallene vokser i Spanien, Italien, Frankrig, Tyskland, en lang række af de amerikanske stater, i Australien og New Zealand,« siger Jørgen-Ulrich Raunskov. »Samtidig er hele adoptionsprocessen ude i verden blevet forlænget, ikke mindst fordi vi har fået instrumenter til at styrke det internationale adoptionsarbejde: Haagerkonventionens krav bliver taget meget alvorligt. Hver land skal have centrale tilsynsmyndigheder,

og der er fastsat bestemte krav og procedurer. Det er godt, når det fungerer. Det er med til at skabe sikkerhed. Men i de lande, hvor det ikke fungerer, er det blot med til at skabe en ekstrem bureaukratisering,« siger Jørgen-Ulrich Raunskov.

Voksende pres i mange lande

»Nogle af de europæiske lande har et særligt forhold til deres tidligere kolonier. For eksempel kommer der mange adoptivbørn til Spanien fra de spansk-talende lande i Sydamerika og fra Filippinerne, siger Ole Bergmann. Det samme gælder Frankrigs forhold til Vietnam, og det giver store problemer,« påpeger han.

Frankrig havde 25.000 ansøgere stående på venteliste, og det var kun meget få af dem, der fik et barn gennem en formidrende organisation. Det problem 'løste' den franske stat ved at oprette en ny statsorganisation, l'Agence Française d'Adoption, AFA, som godkender ansøgere og giver dem ret til privat at rejse til udlandet og adoptere et barn.

»På den måde opfylder Frankrig formelt Haagerkonventionens krav om, at der skal være offentlig kontrol med adoptionerne. Men problemet er, at der ikke er rigtig styr på godkendelsen og forberedelsen af adoptanterne. Og AFA har ingen mulighed for at støtte dem i udlandet. Den franske ambassade i Hanoi render jo ikke rundt og hjælper dem i vanskelige situationer eller overvåger, at betalingerne foregår på en ordentlig måde. Det er et stort problem. Det ødelægger Europas ry. Men nu er vietnameserne begyndt at sige, at de ikke vil have private franskmænd

Haagerkonventionen

Konventionen om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner, Haagerkonventionen, har til formål at beskytte barnets grundlæggende rettigheder, forhindre børnebortførelser, salg af eller handel med børn og sikre, at staten, både i afgiver- og modtagerlandet, har anerkendt adoptionen og dermed har ansvar for, at alt er gået rigtigt til.

Konventionens udgangspunkt er, at et barn »bør vokse op i et familiemiljø i en atmosfære, der er præget af glæde, kærlighed og forståelse for at kunne opnå en fuldstændig og harmonisk udvikling af sin personlighed.«

Hvis barnet ikke kan blive i sin oprindelige familie »kan international adoption frembyde fordelene af en varig familie til et barn, til hvem der ikke kan findes en egnet familie i dets oprindelsesstat,« hedder det.

Konventionen bygger især på FN's børnekonvention. Den fastlægger detaljeret de juridiske regler og de procedurer, der skal følges ved international adoption. Det centrale er, at hver stat skal udpege en centralmyndighed, som har ansvaret for, at alle forpligtelserne opfyldes. De drejer sig om barnets tarv og rettigheder, forældres eller pårørendes eller værgers samtykke, undersøgelse af ansøgernes egnethed, udveksling af oplysninger mellem landene, forpligtelse til rådgivning, forholdsregler for at hindre utilbørlig økonomisk vinding og meget andet.

Den fulde tekst kan læses på www.retsinformation.dk, søg på nr. 125 år 1997. Der er også link på www.familiestyrelsen.dk under adoption_lovgivning_konventioner.

Konventionen blev vedtaget i 1993. Danmark ratificerede den i 1997.

til at rende rundt og adoptere på den måde,« siger Ole Bergmann.

Det voksende pres fra de velstående lande, hvor fertilitetsproblemerne vokser, øger risikoen for, at uheldige elementer og kriminelle personer i den tredje verden falder for fristelserne til at omgå reglerne eller ligefrem opsnappe børn med henblik på at sælge dem.

Først burde vi feje for egen dør

I de lande, Danmark traditionelt har fået børn fra, falder antallet af bortadoptioner.

»Adoption er mange ting,« siger Jørgen-Ulrich Raunskov. »Der er den legale adoption, som vi arbejder med i Skandinavien. Så er der den grå adoption. Og så er der decideret børnehandel. I den hvide, legale del af arbejdet regner man med, at der bliver frigivet cirka 40.000 børn om året. Det er jo ingenting i forhold til de børn, der burde have en familie. Men det er kontroversielt i de lande, børnene kommer fra. Og det er sandelig også kontroversielt i Danmark.«

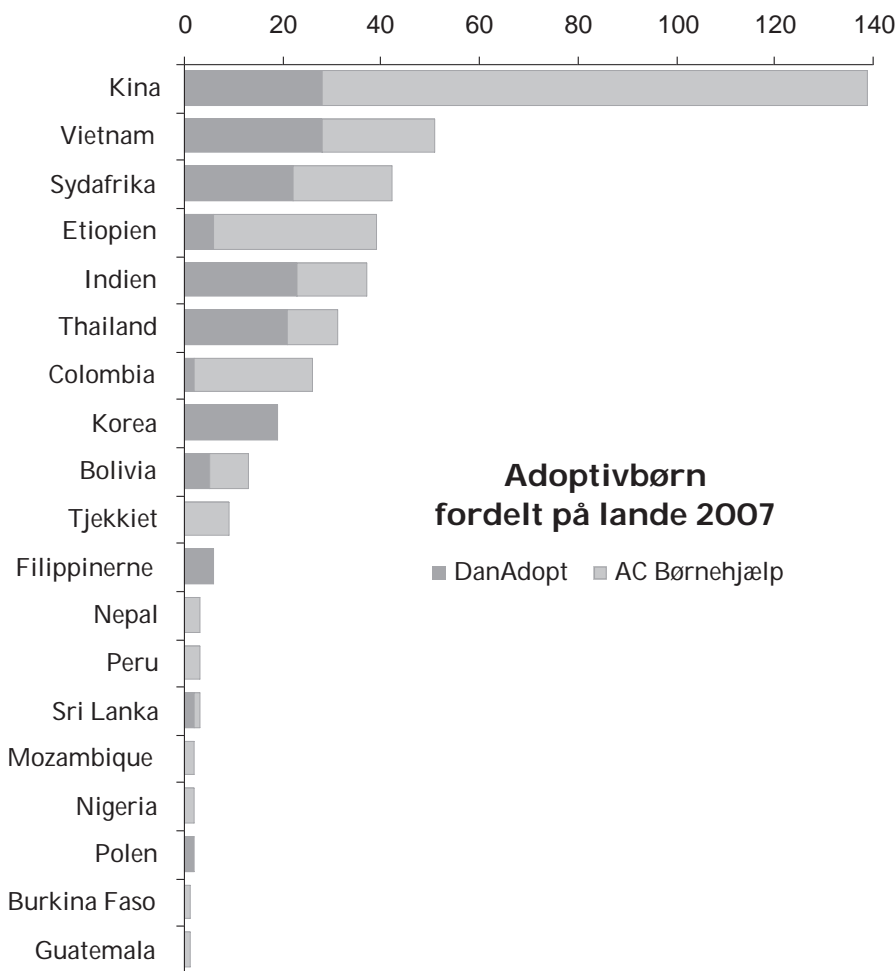
»Vi burde starte med at feje for vores egen dør. I Danmark har vi 14.000 børn, der er placeret hos plejefamilier eller på institutioner. En del af dem kommer fra socialt belastede familier. De sidder og venter på, at far og mor skal blive raske nok eller komme af med junken eller alkoholen.«

»Hvis vi tog FN's Børnekonvention alvorligt, så ville vi give de børn en familie. Det står der i en af Børnekonventionens første paragraffer, at de skal have. Og det er videnskabeligt bevist, at det er uendelig meget bedre for et barn at blive bortadopteret end at være i en plejefamilie eller en institution,« siger Jørgen-Ulrich Raunskov.

»Hvis de voksne ikke kan tage vare på deres børn, må staten træde til og skaffe børnene en familie. Men det er man ikke meget for. Heller ikke her i Danmark. Man tager udgangspunkt i de voksne, som er vælgere og har indflydelse og magt. Vi kan ikke bare tage børnene fra forældrene, siger man. Og børnene sidder og venter.«

Et meget omtåleligt emne

»Det samme sker ude i verden. Så før vi begynder at kritisere inderne eller kineserne for, at de ikke vil sende deres børn om på den anden side af

Kilde: Adoptionsnævnet.

Jorden, kunne vi starte i vores egen andegård og give nogle tusinde af de danske børn, der er anbragt uden for eget hjem en familie. Derved ville vi i realiteten også få løst problemet med de lange ventetider. Flere er der jo heller ikke, der ønsker at adoptere her i landet. Faktisk tvangs-bortadopterer man mange flere børn i Colombia, end man gør i Danmark.«

Antallet af indiske børn, der bliver adopteret til Danmark, er faldet brat. Før i tiden var det mere end 100 om året. Sidste år var tallet 37 og forrige år kun 30 børn.

»Indien er jo et demokratisk land med en fri presse, hvor man taler åbent og frit om tingene. Det er et meget omtåleligt emne at eksportere sine små, nuttede unger til en fremmed kultur, som er fyldt med skilsmisser og børneporno,« siger Jørgen-Ulrich Raunskov. »Husk, at den indiske middelklasse er større end hele Europas befolkning. Det kan godt være, at børnene får det bedre materielt, men hvad er det for en kultur, man trækker ned over hovedet på dem, spørger mange indere. Det problem burde vi og vores regering virkelig selv kunne løse, siger oppo-

sitionens politikere – og store dele af den indiske befolkning.«

»Jeg tror, det ville være det samme i Danmark, hvis vi skulle sende 2-300 børn om året til fjerne og fremmede lande.«

Skamplet på nationen

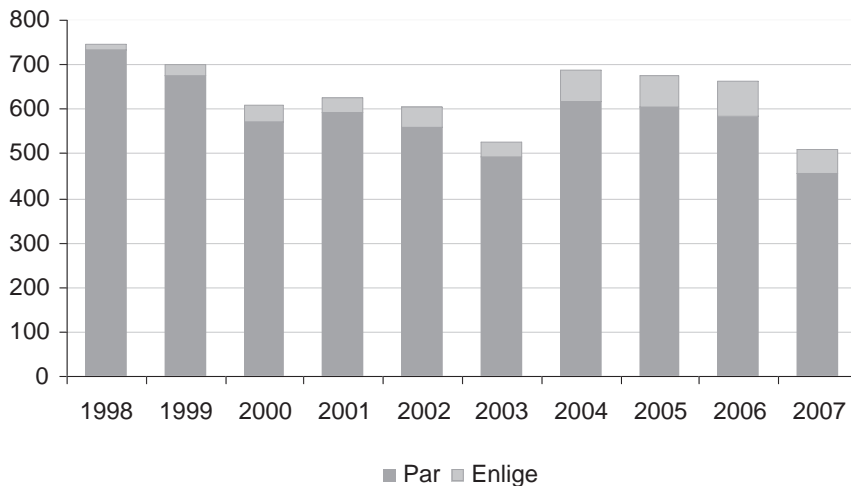
DanAdopt har oplevet et fald i antallet af børn til adoption i alle de lande, hvor organisationen hidtil har arbejdet, bortset fra Thailand og Filippinerne, fortæller Ole Bergmann.

»Det betyder jo ikke, at der er færre børn, der har behov for adoption. I nogle af landene bliver der bortadopteret flere børn inden for landets grænser. Det er fint nok, ud fra vores grundholdning. Der fødes måske også færre uønskede børn på grund af oplysning og bedre sociale og økonomiske forhold. Men der er også lande, der begrænser bortadoptionen på grund af usaglige nationale og politiske hensyn. Det betaler børnene jo for. Hvis ikke de kommer til adoption, er de dømt til børnehjem.«

»Jeg kender ikke noget land, der er stolt af at bortadoptere børn til ud-

Adoptanter Godkendelser 1998 - 2007

Kilde: Adoptionsnævnet.

landet,« påpeger Ole Bergmann. »I de fleste lande vil politikerne helst ikke forbindes med det. For eksempel har politikerne i Bulgarien, som jeg kender godt, distanceret sig kraftigt fra den internationale adoption.«

»I Korea har man opfattet det som en skamplet på nationen i mange år. Det er den almindelige holdning, at det er utrolig synd for børnene, at de skal bortvises fra Korea. Men samtidig er der i landet et stærkt fordømmende syn på enlige mødre og en voldsom kulturel modstand mod indenlandsk adoption. De fleste koreanere kan ikke acceptere fremmed blod i deres familie, slet ikke hvis det er en dreng, for han er familie-bærende. Den traditionelle kultur forhindrer dem i at få vasket deres 'skamplet' af, selv om Korea ikke står tilbage for Danmark i udvikling på ret mange områder.«

Panisk frygt for børnehandel

»I Indien er adoption ikke et emne, man overhovedet rører ved, hvis man vil undgå skandalebeskyldninger. Selv om der er flere millioner børn på børnehjem uden familiefremtid, er der næsten ingen udlandsadoptioner mere. Det hænger sammen med nationalistiske holdninger – og med en panisk frygt for korrupsion og for beskyldninger om trafficking og børnehandel.«

»DanAdopt besluttede tidligt, at vi ikke ville satse hårdt på Kina, men mere på vores andre asiatiske formidlinger, f.eks. Vietnam og Thailand. Det har vist sig at være en heldig be-

slutning, nu da den kinesiske sæbe-boble ser ud til at briste. Man troede jo, at formidlingstallene fra Kina bare ville stige og stige. Det gjorde de så ikke.«

»I Kina er det partiet, der bestemmer, hvordan man ser på tingene. Hvordan befolkningen ser på det, er svært at vide. Myndighederne har indtil videre en positiv holdning til international adoption. Men kravene er blevet skærpet. For eksempel har man sagt nej til folk med vægtproblemer. Det gik mest ud over amerikanere.«

»De kinesiske myndigheder har også lukket for enlige adoptanter. Det var en bevidst politisk handling. De vidste, at de kunne gøre det uden større ramaskrig. Den kinesiske befolkning har svært ved at forstå, at en udenlandsk enlig kan få to kinesiske børn, mens et par i Kina kun må få ét barn. Men det var også fordi de blev skræmt over det store antal af enlige adoptanter. De blev bange for, om nogle af dem for eksempel var skjulte homoseksuelle par, som adopterede gennem den ene.«

Det vigtigste er nye afgiverlande

»De stigende ventetider berører os alle meget i adoptionsverdenen. Det er meget hårdt for de mennesker, der står på en venteliste og opdager, at ventetiden bare stiger og stiger,« siger Adoption & Samfunds formand, Michael Paaske.

For at gøre processen mere smidig, vil han gerne have ændret reglerne om alder og om godkendelser-

ne, som skal revurderes efter to år og udløber efter fire år.

»Men først og fremmest bør de formidlende organisationer se kritisk på sig selv og spørge, om de har gjort nok for at opdyrke nye afgiverlande,« fortsætter han. »Mange af de lande, vi har adopteret børn fra, har fået bedre forhold internt. Og interessen for indenlandsk adoption har været stigende, specielt i Kina. Det er svært at have noget imod, hvis børnene får et godt hjem i det land, de er født i. Men det betyder jo blot, at der er endnu mere behov for nye afgiverlande. Jo flere lande man samarbejder med, jo større er muligheden for at finde børn til de forældre i Danmark, der gerne vil adoptere.«

»Jeg ved godt, at AC Børnehjælp og DanAdopt vil svare, at de arbejder på det hele tiden. Men jeg synes, de er for langsomme til at opdyrke nye muligheder. De er begyndt på det, og det er fint nok. Men det er for lidt i forhold til den efterspørgsel, der i øjeblikket er.«

»Vi har presset på i flere år for at få dem til at forstærke deres opsøgende arbejde. Især har vi peget på Afrika. Og hvis de afrikanske lande mangler ressourcer og systemer, der svarer til det, vi kender herhjemme, blandt andet til at sikre sig, at det juridiske er i orden, så må den danske stat hjælpe de lande med at opbygge nogle instanser og en administration, der står mål med det, vi efterspørger fra dansk side.«

Det er både dyrt og svært

»Vi bruger rigtig meget af vores tid på at rejse rundt i verden for at forsøge at få nye samarbejdspartnere. Det er meget arbejdskrævende og dyrt, ikke så meget på grund af billetterne, men fordi der skal betales løn til personale, som er væk hjemmefra i ugevis,« lyder svaret fra Jørgen-Ulrich Raunskov. »Og repræsentanterne fra andre lande rejser også rundt for at finde nye samarbejdspartnere. Så der er ingen nemme genveje. Vi må nok se i øjnene, at antallet af formidlinger til Danmark vil være faldende en tid endnu.«

AC Børnehjælp er begyndt at formidle børn fra Mali, Nigeria og Madagaskar og har genoptaget formidlingen fra Burkina Faso. DanAdopt har for nylig fået tilladelse til adoption fra Senegal. Men indtil videre tæller disse nye lande

kun lidt. De største afgiverlande i Afrika er Sydafrika og Etiopien.

»Det kan godt være, vi er kommet bagud. Det er svært at vurdere, når man selv er midt i det,« siger Ole Bergmann. »Men der er grænser for, hvad vi har mulighed for. Det er svært at arbejde i Afrika på grund af lovgivningen, og fordi de myndigheder og institutioner og eventuelle NGO'er, man skal samarbejde med, er meget uerfarne. Og de afrikanske lande har påtrængende behov i samfundet, som skygger for den her mulighed.«

Retsgarantierne er spinkle

»Det er krævende at opretholde kontakterne, også til lande, hvor der måske kun er nogle få adoptioner om året,« fortsætter Ole Bergmann. »Der kræves rejser og information, opfølgning og gensidige besøg. Dertil kom-

mer, at vi har et skrappt system her i Danmark. Uden et meget gennemarbejdet oplæg får vi nej fra myndighederne – eller også tager det kolossalt lang tid. Vi var i gang i to år, før vi fik tilladelsen til at formidle børn fra Senegal.«

»I mange af de afrikanske lande er der forhold, som de danske myndigheder ikke umiddelbart kan godkende. I Senegal var problemet, at deres adoptionslov kræver en prøvetid på et år. Det giver god mening ved indenlandsk adoption, men ikke ved adoption til Danmark – for der er ingen, der forestiller sig, at senegaleserne skal have noget med børnene at gøre, når de først er kommet til Danmark.«

»I flertallet af de afrikanske lande er der i øvrigt et tilknytningskrav. Man skal have boet i landet fra tre måneder til et år, før man kan få lov

at adoptere. Det udelukker jo mange af de danske adoptanter.«

»Vi har mange lande i kikkerten. Men de retsgarantier, man kan opnå i de fleste afrikanske lande, er meget spinkle, og vi orker ikke at lave mange forgæves ansøgninger. Selvfølgelig prioriterer vi det højt. Men hver gang vi skal i gang med noget nyt, er det en stor ekstra byrde – måske for nogle ganske få ekstra adoptioner om året. Vi gør, hvad vi kan.«

»Blandt vores adoptanter har Afrika heller ikke været i fokus indtil for få år siden,« tilføjer Ole Bergmann. »Mange har ment, at det var sværere for et afrikansk barn i Danmark end for de asiatiske og sydamerikanske adoptivbørn, vi har været vant til at se.« □

Hvornår knækker kurven?

Vil der opstå en ny balance, eller oplever vi begyndelsen til enden på international adoption?

- Er international adoption på vej ned? Eller er de lange ventelister kun en overgang?

»Hvor ville jeg gerne kunne besvare det spørgsmål,« siger AC Børnehjælps direktør, Jørgen-Ulrich Raunskov. »Der er næsten ikke noget, jeg hellere ville svare på. Jeg håber selvfølgelig, at det er en historisk periode, som vi vil overstå. For vi ved jo, at børnene er derude. Men realistisk må vi jo sige, at det samlede antal børn, der bliver frigivet til adoption, ikke har ændret sig i de sidste 20 år, mens antallet af ansøgere er steget markant.«

Før eller siden vil nogen give op

»Vi kan se, at antallet af ansøgere er gået ned med 20-30 procent i Danmark. Når køerne bliver for lange, så er der nogle, der siger: 'Det her er ikke noget for os. Vi vil ikke

vente så længe. Vi er også for gamle til det.' På den måde vil det regulere sig selv, så ventetiden igen bliver kortere. På en konference i EurAdopt [forening af 12 vesteuropæiske formidlende organisationer, red.] for nylig blev der talt meget om, hvornår kurven knækker. Hvornår der igen bliver balance mellem det antal mennesker, der ønsker at adoptere, og det realistiske antal, der faktisk kan få børn.«

»I de lande, børnene kommer fra, forsøger man at regulere det ved at sætte kravene op. Efter at Kina strammede reglerne i maj sidste år, er der kommet markant færre ansøgere. Men det hjælper jo ikke hr. og fru Jensen. Og vi, der er i arbejdet, ved, at der er så mange børn ude i verden, der har brug for en familie. Så vi argumenterer jo hele tiden, både over for myndighederne herhjemme og i udlandet, for at bruge de værktøjer, der findes, til at skaffe nogle børn en familie.«

Pengene spiller en større rolle

DanAdopts leder, Ole Bergmann, tør heller ikke spå om, hvornår der igen kan blive balance mellem antal-

let af godkendte ansøgere og antal af børn, der kan formidles.

»Men vi kan se nogle negative tendenser. Først og fremmest at penge spiller en større og større rolle, også for fordelingen af børn til de forskellige lande. Så det kan blive et spørgsmål om, hvad vi kan og vil være med til.«

»I Vietnam er myndighederne klar over, at der foregår en voldsom konkurrence på det økonomiske plan. Vores gennemsnitlige donation i forbindelse med en adoption er mellem 3.000 og 5.000 dollar. Men nu hører man om donationer på 10.000, 15.000 og 20.000 dollar. Og om, at der bliver betalt findeløn, hvis nogen tilbyder et barn. USA, som for nylig tiltrådte Haagerkonventionen, siger, at de ønsker en 'prisliste' i Vietnam. Det gør jeg også, selv om jeg ikke bryder mig om udtrykket. Vietnam er et fattigt land. Selvfølgelig skal de have betaling for deres ydelser og også have penge til udviklingsformål. Men hvad kan de her tjenester koste? Det vil amerikanerne vide, og det vil jeg også gerne.« □

'Det værste er, at man ikke får noget at vide'

**»Det er som om de formid-
lende organisationer tror,
at de kan gemme informa-
tionerne for os. Men sådan
virker verden jo ikke. De
skulle tage at ankomme til
informationssamfundet
år 2008. Det er bedre at
få sandheden at vide, selv
om den er negativ, end slet
ikke at høre noget, siger
Anette Buch-Illing.«**

Anette Buch-Illing og hendes mand har ventet i mere end tre år. De har i forvejen et barn fra Bolivia, som de hentede i 2003. I 2005 blev de skrevet på venteliste hos DanAdopt til endnu et barn fra Bolivia.

»Første gang var ventetiden 1 1/2 år. Det var følelsesmæssigt belastende. Men denne gang er det værre. For nu handler det om at vores familie skal være færdig: Vi mangler den brik. Vi bliver jo ældre. Hvis ikke vi har et barn til april næste år, så ryger vi ud af vores godkendelsesramme. Vi har også et barn, der bliver ældre,« siger Anette Buch-Illing.

De lovede en kort ventetid

»Vi valgte DanAdopt fordi ventetiden var forholdsvis kort. De lovede os at ventetiden var et år, da vi kom på listen. Eller lovede... Det var det, de estimerede,« siger hun.

I Bolivia bliver adoptionssagerne lagt ud til en dommer i en af landets ni regioner. I december 2005 blev ægteparret Buch-Illings sag lagt i Cochabamba, hvorfra der var kommet et barn i november samme år. Så DanAdopts kontaktperson i Bolivia forventede, at der relativt hurtigt ville komme børn derfra. Men siden da er der slet ikke kommet nogen børn fra Cochabamba.

»Vi har bedt dem mange gange om

at tage kontakt til Bolivia. Og det har de gjort. Og de fik at vide, at nu ligger vi som de næste. Så spurgte vi: Hvor lang tid tager det? Hvor mange børn formidler den dommer om året? Det ville hun ikke udtale sig om. Men der er kommet børn fra de andre regioner. Så vi har flere gange snakket med Dan-Adopt om at få flyttet vores sag. Først fik vi at vide, at det ikke kunne lade sig gøre. Senere fik vi at vide at nu kunne vi godt få flyttet vores sag til en anden region, hvis vi ville, men der ville nok gå et år før der kom et barn. Da vi så spurgte, hvor lang tid der ville gå i Cochabamba, fik vi at vide, at det kunne de ikke sige noget om. Så turde vi ikke flytte den«

Savner argumenter

»Det er problemet,« siger Anette Buch-Illing, »vi skal hele tiden træffe beslutninger på et grundlag, vi ikke kender. De kan ikke give os nogen argumenter. Ingen informationer. De anerkender godt nok, at det opleves på den måde, men der er lige som ikke noget at gøre ved det.«

– *Er der da det?*

»Det er svært at vide. Det er selvfølgelig svært at lægge vores måde at køre et land på ned over de lande, børnene kommer fra. Men i Danmark ville man jo ikke vælge at have tingene liggende i to år i en region, hvor der ikke sker noget. Så ville man gå højere op i systemet og påpege, at der er noget galt. Når man snakker med Dan-Adopt om det, siger de, at det har de ikke mulighed for. Samtidig siger de, at de har fuld tillid til deres kontaktperson derovre og at hun gør et godt stykke arbejde. Det kan være svært at få øje på, når man er fastlåst som vi er.«

Penge under bordet

»Det er DanAdopts politik ikke at betale penge under bordet. Det synes vi principielt heller ikke at man skal. Men det er jo helt tydeligt, at andre

organisationer gør det. Vi kunne jo se det i det små, da vi var derovre første gang i 2003 for at hente vores datter. Og så er det, jeg tænker, at DanAdopt må overveje om det er et godt land at samarbejde med, hvis ikke de vil de ting, der ligger i det? Af etiske grunde, ja, det er jeg helt enig i. Men det betyder jo så bare, at de ikke får børn i det tempo, de melder ud.«

»Da der var gået et halvt år, kunne vi se, at det ikke kom til at holde. Så vi sendte dem en mail. Men de fastholdt, at det kun ville tage et år. Så gik der et år – og halvandet. Vi bad om et møde i efteråret 2006 og fik tilbudt at blive dobbeltregistreret hvis ikke vi havde fået et barn i forslag senest i februar 2007.«

Strid om gebyrets størrelse

DanAdopt foreslog at familien, foruden Bolivia, blev skrevet på venteliste til et barn fra Kina eller Korea. Men de foretrak Sydafrika. Den liste gik imidlertid også i stå.

»I januar-februar i år var vi godt møre. Vi bad om at få en handleplan fra dem. Deres tilbud var at vi kunne stå af Sydafrika og stå på Sydkorea i stedet. Men så ville de have, at vi skrev under på en ny kontrakt og betalte de aktuelle Korea-priser, som er 60.000 kroner mere end vi skulle betale for Bolivia, hvor vi jo stadig stod på venteliste,« fortæller Anette Buch-Illing.

De klagede til bestyrelsen, men den afviste blankt deres ønske om kun at betale hvad det kostede at adoptere et barn fra Korea i år 2005, da de blev skrevet op til deres andet barn.

»60.000 kroner er mange penge for os, men dem må vi jo finde, for det gælder jo om at få et barn,« siger Anette Buch-Illing. »Det var mere hele processen, vi ankede imod. Man kan ikke regne med noget. I det brev, vi skrev til bestyrelsen, skrev vi jo også om vores situation generelt og hvordan vi har oplevet forløbet.

Det blev der gledet fuldstændig af på. Det havde lunet at få en linje om at de godt kan forstå at det er træls for os. Så får man et forretningsagtigt brev. Man kan betale eller også kan man lade være.»

Hårdt at blive sprunget over

»Det værste er uvidenheden. Man kan godt leve med, at der er en deadline langt ude i fremtiden, hvis man så ved, at den holder. Men uvidenheden er svær at være i.«

»De lovede os jo at de kunne formidle 15 børn om året. Jeg tror højst de har været oppe på 6. Og vi er blevet sprunget over på ventelisten. Vi er jo nok det par hos DanAdopt, der har ventet længst. Så er det en belastning at se folk, der kun har ventet i 1 1/2 år få stillet barn i forslag, fordi deres sager har ligget i andre regioner, hvor dommerne arbejder hurtigere eller sagerne går hurtigere gennem systemet.«

– *Har I overvejet at tage et lidt ældre barn eller et barn med et handicap?*

»Ja, det har vi. Vi fik faktisk tilbudt et handicappet barn her i februar, men det valgte vi at sige nej tak til, fordi vi følte at handicappet var for voldsomt. Men jeg har da luftet det for DanAdopt, om det vil forøge vores muligheder hvis vi tager et ældre barn eller et barn der har en form for handicap. Vi er godkendt til tvillinger, så søskende kunne også være en mulighed.«

Nye politiske vinde

»Vi ved godt, at vilkårene er ændret. Adoption er blevet et større emne i Europa end det har været nogensinde før. Jeg hørte for nylig at hvis man kun lod franskmændene adoptere, så kunne de suge hele markedet for samtlige børn. Så jeg tænker, at det nok hænger sammen med den nedsatte fertilitet.«

»Samtidig arbejder man mere for at beholde børnene i de enkelte lande. Og det kan jeg da kun tilslutte mig. Man må også have en vis ydmyghed i forhold til de lande, der er nødt til at sende deres børn ud, fordi de ikke magter at tage sig af dem selv.«

»I Bolivia har der været mange ændringer. Den nye præsident, Evo Morales, har meldt ud at han principielt er imod international adoption.«

»Da vi hentede vores datter i 2003, var hun fem måneder gammel. Nu

forlyder det, at det tager mellem 3 og 12 måneder at få et barns papirer gjort klar efter at det er frigivet til adoption. Inden vi så siger ja tak til det barn, vi får stillet i forslag og får en dato hos dommeren, hvor vi kan komme og hente barnet, går der hurtigt flere måneder. På den måde bliver børnene jo også generelt ældre. Der er et bureaukrati, der spærrer for processen. For jeg kan jo høre på dem, der er derovre og har kontakt til det transitbørnehjem, der leverer til dommeren, at der ligger flere

Thea 4 år til fest i sin prinsessekjole. Thea er født i Kina. Foto illustrerer ikke artiklen.

børn i sengene. Det bugner simpelt hen med børn.«

»Så det er bureaukratiet, der forhindrer en glidende formidling. Og det kunne hænge sammen med at den politiske vind blæser den forkerte vej. Men man kan jo ikke vide om amerikanerne eller hollænderne eller andre så får flere børn.«

Bedst at kende sandheden

De danske organisationer er meget lukkede. Vi får ikke alle informationer. De har simpelthen ikke opdaget, at vi lever i informationssamfundet år 2008. Det er, som om de tror, de kan gemme informationerne for os. Men sådan virker verden jo ikke i dag. Informationerne strømmer imellem os, men organisationerne er ikke gearet til at finde ud af, hvad vi skal have af informationer.«

»Jeg oplever, at når de siger noget, så holder det ikke. Så kunne de lige så godt fortælle os det hele. Der har været en korrupsionssag i Cochabam-

ba, men de kan ikke fortælle os mere. Så tænker man: Hvordan mon det vil påvirke vores sag? Så kan de lige så godt åbne op og fortælle hvad de ved. Sandheden er bedre end at gå og have mange forestillinger. Den kan vi godt magte.«

»De har gjort en stor indsats med deres hjemmeside, men det er ikke nok. Slet ikke når man er nået så langt ud, som vi er. Når vi har ventet så længe, så ville det klæde dem at fortælle os noget mere om, hvad der foregår. Men min kritik fører ikke til noget. De er søde og venlige og imødekommende, men der er ingen hjælp at hente. Vi har sagt til dem flere gange, at vi godt kan tåle at få hele sandheden at vide, også hvis der ikke sker noget. Det er bedre at få en negativ nyhed end slet ikke at høre noget. Til sidst regner man ikke med hvad de siger. Når de siger, at nu er der et barn på vej, så tænker man bare: Ja, ja, det er godt med jer. Vi vil se det før vi tror det. Det er rigtig, rigtig hårdt.«

Vi skjuler ikke noget

»Vi skjuler ingen oplysninger for adoptanterne, det har vi en meget klar aftale om« siger DanAdopts kontorleder Ole Bergmann som svar på kritikken fra Anette Buch-Illing.

»Problemet er, at vi nogle gange får modstridende oplysninger fra den ene uge til den næste. Derfor kan det se ud som om der var noget, vi ikke ville frem med i første omgang.«

»Vi vil meget gerne 'ankomme til informationssamfundet', som hun siger. Vi arbejder på at opdatere vores informationsmedier og måske få et nyt medlem ind i bestyrelsen som har ekspertise på it-området.«

»Det er svært at tilgodese alle. Der sker jo også det, at når man får noget at vide, så vil man have mere at vide. Hvert svar avler nye spørgsmål. Selvfølgelig er det vigtigt at informere familierne, men vores hovedopgave er jo at klargøre børn, at arbejde på børnenes sager ude i verden.«

»Der er dog to ting, ansøgerne ikke kan få at vide,« tilføjer Ole Bergmann. Det ene er, at de ikke kan få oplysninger om andre ansøgers private forhold. Det andet er, at de ikke kan få at vide hvad der står i barnets papirer før den børnesagkyndige læge har set dem og taget stilling til, om barnet er inden for godkendelsesrammen. □

Burde man adoptere flere børn med særlige behov?

Før i tiden var ventelisten kort, hvis man valgte at tage imod et barn fra listen over dem, der er vanskelige at placere, fordi de falder uden for den almindelige godkendelsesramme.

»De fleste ønsker sig et sundt og rask barn, helst så lille og uproblematisk som muligt. Men det er der jo ingen garanti for, at man får, heller ikke inden for den almindelige godkendelsesramme. Og man gør meget for at forberede ansøgerne på, at de ikke kan regne med det,« siger Adoption & Samfunds formand, Michael Paaske.

En ekstra indsats

Michael Paaske mener, at der bør indføres en mulighed for, at man på forhånd kan vælge til og fra – ud fra hvad man har ressourcer til.

»Der er jo ansøgere, som på forhånd ved, at de godt vil binde an med læbe-gane-spalte, klumpfod eller andre mindre problemer af en eller anden art. Og andre kunne sige ja til at håndtere større problemer.«

»Det kan være lige så fint at få et barn på fire år, som har et eller andet med sig i bagagen, som at få et barn på knap et år, som man ikke ved ret meget om. Jeg er sikker på, at flere ville sige ja til at løfte den slags opgaver, hvis man gjorde en ekstra indsats på de obligatoriske kurser i godkendelsesfasen for at skille de mennesker ud og forberede dem på at tage nogle af de svært placerbare børn.«

»Med de *Post Adoption Service*-midler, vi langt om længe har fået, kan man også sikre den nødvendige hjælp og opbakning.«

Specielle regler i Danmark

»Reglen om den almindelige godkendelsesramme er speciel for Danmark, og den kan være svær at

forstå for de udenlandske myndigheder,« siger Jørgen-Ulrich Raunskov, AC Børnehjælp. »Derfor sender de bare papirerne og bringer barnet i forslag. I Danmark skal sagen så sendes til udtalelse hos en børnelæge. Og hun eller han finder, at 15 procent falder uden for den almindelige godkendelsesramme.«

»Vi stiller barnet i forslag alligevel. For det er jo udlandet, der har sagt, at hr. og fru Jensen skal have barnet. Så skal de også have lov at tage stilling til det. Hver sjette familie kommer ud for det. De kan sige nej. Der er ingen sanktioner. Og vi presser ikke på.«

»Hvis ansøgerne ikke er 110 procent sikre på, at de vil have barnet, så skal de hellere sige nej. Men det er frygtelig svært for dem. Vi hører tit, at folk bliver meget kede af og utilfredse med at blive sat i den meget svære valgsituation. De spørger, hvorfor vi ikke kan stoppe dem i udlandet. Det er et konstant kontroversielt punkt i dansk adoption,« siger Jørgen-Ulrich Raunskov.

Hard-to-place-børn

En anden gruppe er de børn, der har særlige behov eller er vanskelige at placere. Det kan være børn med

en sygdom eller et handicap, børn der er ældre end fire år eller søskende. Hos AC Børnehjælp bliver de opført på listen 'Børn søger forældre', som rundsendes med jævne mellemrum til dem, der abonnerer på den. Hos DanAdopt kaldes de 'Børn søger familie'. Man kan blive skrevet op i en bog, hvis man er interesseret i at adoptere et sådant barn. Hvis der ikke er en familie i bogen, som passer til et bestemt barn, så bliver det omtalt på DanAdopts hjemmeside.

Men problemet med de lange ventelister kan disse børn ikke løse, siger Jørgen-Ulrich Raunskov. »På verdensplan er der så mange, der søger adoptivbørn, at alle børn, der bringes i forslag, stort set kan afsættes. Tidligere kunne man skære ventetiden dramatisk ned ved at tage et barn med særlige behov, som var vanskeligt at placere. I dag er ventetiden næsten den samme,« siger han. »Så der er ingen genveje. Desværre«

»De kommende år bliver hårde, det er vi og Adoption & Samfund fuldstændig enige om,« slutter Jørgen-Ulrich Raunskov. »Kurven knækker ikke lige pludselig. Folk bliver vrede og frustrerede og kede af det. Og udgifterne vil stige.« □

Sofus 6 år, født i Colombia, med hunden Sessan.

Foto illustrerer ikke artiklen.

Er det en menneskeret at adoptere et barn?

»Moderne, veluddannede mennesker, som er vant til at agere, kan blive helt slået ud, når deres drøm ikke går i opfyldelse, og de føler sig magtesløse,« siger psykologen Lene Kamm.

»Den forlængede ventetid er en enorm psykisk belastning for mange kommende adoptanter. Folk har problemer med at sove og med at fungere på deres arbejde. De udviser alle de kendte stress-symptomer,« siger psykologen Lene Kamm, der er faglig leder af de adoptionsforberedende kurser.

»Det er første gang i Danmark, vi har den triste situation, at det ikke er alle, der er godkendt, der kan være sikre på at få et barn. Folk kommer ud i grænseområdet for, hvad de kan klare.«

Sker der ikke noget?

»Det svære er, at de er magtesløse,« fortsætter Lene Kamm. »Vi har at gøre med mennesker, som er vant til at agere i deres eget liv. Nu står de i en situation, hvor de ikke har mulighed for at handle. Det er usædvanligt i dag, hvor vi er vant til at kunne handle os ud af næsten hvad som helst. Vi beslutter noget, vi gør noget, vi vælger partner til og fra, vi rejser Jordan rundt 35 gange... Og så sidder adoptanterne pludselig dér og kan ikke gøre andet end at ringe endnu en gang til organisationen og spørge: Sker der ikke noget? Gør I ikke noget? Det er den eneste mulighed, de har.«

»Så det er en periode, hvor nogle kommer på medicin og bliver sygemeldt, fordi de ikke kan klare presset. De tager sovemedicin. De går til psykolog. På de adoptionsforberedende kurser arbejder vi også med den længere ventetid i et forsøg på at ruste adoptanterne til at håndte-

re den øgede stress og komme hel-skindet igennem denne belastende periode.«

Antallet af adoptionsansøgere er faldende. For halvandet år siden var der mere end 45 forberedende kurser om året. I år er der kun 34.

»Vi kan jo ikke spørge dem, der ikke har søgt, hvorfor de ikke har gjort det. Men det har sikkert også noget at gøre med de lange ventelister. Mange vil ikke udsætte sig selv for så stort et pres og så megen usikkerhed i fire-fem år,« siger Lene Kamm.

»For nylig havde jeg et par i konsultation, som har et adoptivbarn, men har opgivet at få barn nummer to. De vil ikke udsætte sig selv og deres nuværende barn for den belastning, det er. Og de så i øjnene, at der kan gå fire-fem år. Så er deres nuværende barn otte år.«

Ren besked

»Men for de mennesker, der fortsætter, er afmagten det værste. At de ikke kan gøre noget ved det,« understreger Lene Kamm.

– *Hvad har de brug for i den situation? Er det ikke bedst for dem at få ren besked?*

»Jo, de fleste har brug for, at man ikke forholder dem noget, men prøver at være realistisk. Men det er jo et område, hvor tingene ændrer sig hurtigt. Og det har sagsbehandlerne i organisationerne ikke ret megen indflydelse på. Så det er meget svært for dem at sige noget konkret, som holder. Organisationerne knokler jo for at søge nye lande. Mig bekendt har de 10-20 følere ude i nye lande for at få etableret en formidlingssituation. Hvis et af disse lande pludselig kommer igennem, kan det gå meget stærkt. Så det er meget svært at give en præcis bedømmelse af udsigterne.«

»Måske skulle man lave nogle ventegrupper,« foreslår Lene Kamm. »Give folk mulighed for at mødes og

snakke om deres situation og spejle sig lidt i hinanden. For sagsbehandlerne har jo heller ikke tid til at snakke med 35 adoptanter hver dag, som 'bare' har brug for at tale med nogen og få lettet trykket en smule.«

Det er 'mig selv', der tæller

– *Kunne man bruge folks ressourcer, inddrage dem mere i processen?*

»Jamen hvad skulle de inddrages i? Ventelisterne er jo så lange, fordi mange lande står på nakken af hinanden og bombarderer afgiverlandene med ansøgninger. Afgiverlandene får så mange ansøgninger, at de nærmest ikke kan forholde sig til dem, og de har ikke ret mange ressourcer. Det er jo blandt andet derfor, de sender deres børn ud af landet. Især de afrikanske lande har meget få ressourcer til det her.«

»Mange adoptanter er meget optagede af deres egne behov, ligesom alle andre, der står overfor at skulle stifte familie. Man har ikke noget barn, og man tror, det er det eneste, der kan gøre livet værd at leve. Så det er 'mig selv, min situation', der fylder. Men her bliver man nødt til at tænke på, at der også sidder nogle mennesker i den anden ende af verden, der er pressede og knokler for at få de her børn frigivet til adoption.«

»Situationen er jo den samme i alle vestlige lande. Alle har et øget antal infertile par. Nogle mener, at det er deres ret at få et barn. Det er jeg ikke helt enig i. Det kan være et dybt eksistentielt behov for det enkelte menneske, men det er ikke en menneskeret. Livet former sig på forskellig vis. Og vi må forholde os til de vilkår, der bliver os givet, og de valg, vi selv har truffet.«

Der skal en holdningsændring til

»Livet er jo ikke et tag-selv-bord. Nogle finder først ud af i en alder af 36 eller 38, at de også vil have et barn. Det er meget sent. Det kan godt være,

at det er upraktisk at få et barn, når man er 25 eller 27 og er i gang med sin uddannelse. Men måske skulle man gøre det alligevel. Så har man en meget større statistisk mulighed for selv at føde et barn, end hvis man først finder ud af det, når man er 38.«

»Personligt mener jeg, at der skal en holdningsændring til. Vi vil gerne have det hele, og det skal bare komme til os. Og hvis ikke det kommer, så bliver vi ulykkelige og føler, at det er for dårligt, og at systemet arbejder imod os. Det holder ikke efter min opfattelse.«

– *Men er der ikke børn nok?*

»Nej, der er ikke børn nok til alle. Ikke børn, der er frigivet til adoption. Det er et faktum.«

– *Men nødlidende børn er der mange af?*

»Ja, men de er ikke uden relationer. De børn har måske en onkel eller en tante eller nogle forældre, der kommer og besøger dem engang imellem. Man kan ikke bare tage ned på et børnehjem og sige: 'De her børn vil vi have.' Sådan fungerer det trods alt ikke, selv om det i høj grad er blevet 'købers marked'.«

Forfærdelige historier

»Presset fra den vestlige verden betyder, at der er nogle uheldige elementer i den tredje verden, som er begyndt at gå ud og snappe børn op. Det er nogle forfærdelige historier, man hører. Og dem hører man i alle lande. Så vi skal tænke os om. Jeg synes, der mangler et helheds-syn. Det pres, vi lægger på afgiverlandene, afføder nogle rigtig uheldige situationer. Vi her i Danmark er meget påpasselige, og vi har høj etik og moral omkring formidlingssituationen. Men det er der andre, der ikke har. Og det generelle pres er vi jo med til at lægge. Så jeg håber virkelig, at de, der ønsker børn, kommer tidligere i gang i de kommende år, både med at prøve selv – og med at adoptere.«

»Det er da forfærdeligt, at mange børn tilbringer hele deres barndom på et børnehjem. Afgiverlandene arbejder på at øge antallet af indenlandske adoptioner, et land som Indien vil eksempelvis ikke bortadoptere flere børn til international adoption, end de kan bortadoptere indenlands. Og de indenlandske adoptioner, det er så de små og uproblematiske børn.«

Større rummelighed

»En anden mulighed er jo også, at de danske adoptanter, der kritiserer at de ikke kan få børn, ændrer deres kriterier. For de kan godt få et barn, der er lidt ældre og har et mindre handicap. Det gør de i andre lande, blandt andet i Italien, og også i USA. De får mange børn til adoption, som er mellem 4 og 12 år gamle og har et mindre handicap. Men i Danmark synes man, at børnene er meget gamle, hvis de er tre år. Og der må ikke være nogen påviselige 'fejl' ved dem. Så siger folk nej tak.«

»På de adoptionsforberedende kurser prøver vi at påvirke den holdning og sætte til diskussion, hvorvidt det er muligt at blive lykkelig forælder til et barn, der ikke er helt 'fejlrit' og falder lidt udenfor aldersmæssigt. Jeg tror, vi vil se i de kommende år, at de børn, der kommer til Vesteuropa, bliver ældre. For den indenlandske adoption er stigende i alle lande, og de tager de mindste børn. Og det er vel i bund og grund rimeligt nok.« □

Kamilla Aashna på sin 4 års fødselsdag på gåtur til As Hoved. Kamilla Aashna er født i Indien.

Foto illustrerer ikke artiklen.

Bliver de enlige diskrimineret?

»De enlige ansøgere må kun udgøre en vis procentdel af samtlige ansøgere hos AC Børnehjælp. Det er ikke lovstridigt«, siger Adoptionsnævnets sekretariatschef.

AC Børnehjælp har indført 'kvoter' for enlige ansøgere i de lande, hvor de enlige i det hele taget kan blive godkendt. »Tag for eksempel Etiopien,« siger Jørgen-Ulrich Raunskov. »Da vi begyndte, spurgte vi, om de havde noget imod enlige ansøgere. Nej, det havde de ikke, vi har også enlige forsørgere her, svarede de. Så vi sendte enlige til Etiopien. Men da det kom op over en tredjedel, sagde de dernede: 'Hallo, hvad sker der i Danmark? Får vi ikke andet end enli-

ge ansøgere. Det var ikke det, vi mente. Hvis det bliver ved på den måde, så lukker vi.«

»Kineserne gjorde det samme. I begyndelsen sagde de, at enlige er lige så gode som par. Men da de også kom op på en tredjedel, satte de en grænse på fem procent i et år. Senere satte de den op til otte procent i tre år. Så lukkede de helt.«

»Så vi har valgt at sætte en procent-sats på i de lande, der stadig vil bortadoptere til enlige, så vi ikke risikerer, at de også lukker.«

Det er ikke ulovligt

»Der er ikke noget lovstridigt i at begrænse antallet af enlige på den måde,« vurderer sekretariatschef Trine Hede i Adoptionsnævnet. »Organisationerne er forpligtet til at søge at formidle børn til dem, der er godkendt til adoption. Det er deres

vurdering, hvordan de gør det bedst. Hvis landet lukker, kan de jo ingen børn formidle.«

DanAdopt bruger ingen kvoter og har heller ikke planer om at gøre det, siger Ole Bergmann. »De enlige kommer ind på lige fod med andre på vores ventelister de ganske få steder, hvor det er muligt.«

Adoption & Samfunds formand, Michael Paaske, er ikke så sikker på, at kvoterne er lovlige. »Det er et spørgsmål, om ikke man kan sige, at det er diskrimination. Den diskussion vil vi gerne tage med myndighederne,« siger han. »I Danmark kan man adoptere som enlig. Derfor bør organisationerne bruge kræfter på at få afgiverlande på banen, som kan håndtere den situation noget bedre, så de enliges behov bliver efterlevet.« □

Er der brug for flere formidlende organisationer?

Hvis mange er utilfredse med de formidlende organisationers indsats, kunne de så ikke oprette nye, konkurrerende organisationer?

I praksis har AC Børnehjælp og DanAdopt næsten monopol på formidlingen af adoptivbørn fra andre lande til Danmark. Formelt er det ikke umuligt at oprette nye formidlende organisationer, hvis man er utilfreds med de gamle. Men i praksis er det svært.

»Familiestyrelsen har absolut ingen interesse i, at der kun er to organisationer,« siger fuldmægtig Neel Pryds. »Men det kræver jo, at de kan opfylde de krav, vi stiller. Vores opgave er at sikre, at de drives på et etisk og fagligt forsvarligt niveau. Derfor ønsker vi naturligvis ikke organisationer, der ikke kan leve op til de autorisationsvilkår, vi stiller.«

»Vi får en del henvendelser om det. Men når vi så sender det materiale ud, hvor der står, hvad man skal opfylde, så hører vi sjældent mere fra dem,« siger hun.

»Typisk vil det ikke være nok at have

gode kontakter i et enkelt land,« tilføjer Neel Pryds. »Det er for smalt. For hvad sker der, hvis kontakten ikke er der længere? Så må man dreje nøglen om. Og så står der måske en masse adoptanter, der har haft forventning om at få et barn.«

På grænsen til det umulige

»Nye organisationer skal være velkomne,« siger Ole Bergmann i DanAdopt. »Men jeg tror, det er et vanskeligt tidspunkt. Kravene til en adoptionsorganisation er ret store. Man skal have personale med erfaring, og kapitalgrundlaget skal være i orden.«

»Jeg vil anse det for at være på grænsen til det umulige at lave en ny formidlingsorganisation på privat basis i dag.« siger Jørgen-Ulrich Raunskov i AC Børnehjælp. »Vi er stramt regulerede. Det er fint nok. Det her er et delikat arbejde, der skal være hånd i hanke med det. Men det sætter begrænsninger for nye initiativtagere.«

»Der kræves også store økonomiske ressourcer. Vores organisation

blev startet for 40 år siden ved, at en mand gik ned i banken og lånte 40.000 kroner. Det ville være helt utænkeligt i dag.«

»Bare en detalje: Sidste sommer var der en tv-udsendelse, hvor vi blev beskyldt for at have stjålet børn i Indien. Hvis nu det havde været rigtigt, så er det meget sandsynligt, at myndighederne havde taget vores autorisation fra os. Fair nok. Men hvis vi var blevet lukket, så skulle vi

jo være i stand til at betale enhver sit. Ikke alene personalet men også de 1000 ansøgere, der skulle have deres indbetalte penge tilbage. Det drejer sig om 21 millioner kroner, som står på vores klientkonto.«

Læs mere om myndighedernes krav til organisationerne side 19. □

'Det må bare ikke ske igen'

Fem familier landede i Etiopien for at hente deres børn. Men de kunne ikke få dem med sig. For det viste sig, at rygterne om DanAdopts kontaktperson havde talt sandt: Manden var under anklage for at misbruge børn og kapre børn for penge.

Den 17. november 2007 landede en dansk familie i Addis Abeba. De skulle hente deres andet barn, som de havde adopteret gennem DanAdopt. De besøgte det lille barn på børnehjemmet, og de sørgede for, at det kom til læge, fordi det havde høj feber. Siden blev barnet indlagt.

Men de kunne ikke få barnet med sig. Der manglede nogle papirer. Familien kørte rundt til forskellige kontorer i dagevis, ringede til DanAdopt i Danmark og kontaktede de fire andre familier, der også var i Etiopien for at hente børn. De fandt ud af, at de alle stod i samme situation.

Sagerne blokeret

Alle havde fået at vide, at sagerne havde været igennem retten den 5. og 6. november. Men det viste sig at være forkert.

Familien fortæller: »En embedsmand i Ministry of Women's Affairs, MOWA, fortalte os, at DanAdopts kontaktperson havde en sag kørende, hvor han var anklaget for trafficking, afpresning og seksuelt misbrug af børn. 'Så længe han er kontakt-

person vil der ikke blive klargjort et eneste barn, og det har jeg også sagt til den høje mand med hvidt hår og hvidt skæg fra Danmark,' sagde han.«

Det var et mareridt for familierne. »Selvfølgelig er man stærk. Det er man for sine børns skyld. Men man er jo bange for, at man ikke får sit barn med hjem. Og flere af os havde børn med, som blev meget påvirkede af, at de voksne stod i den her situation,« fortæller familien.

Da DanAdopt fik at vide, at de fem børns sager var kørt fast, rejste Ole Bergmann og souschef Marianne Wung-Sung straks til Addis Abeba. Kontaktpersonen blev suspenderet, DanAdopt fik en ny landerepræsentant og en officiel undskyldning fra de etiopiske myndigheder, fordi deres justitsministerium havde godkendt og autoriseret en mand, som ifølge familieministeriet, MOWA, havde 'verserende, uafsluttede sager mod sig'. De fem børns sager blev afsluttet, og efter 21 hårde døgn kunne familien vende tilbage til Danmark med 'verdens dejligste barn'.

Mistillid

»Den her sag skal frem, fordi det bare ikke må ske igen,« siger familien. »Vi er dybt taknemmelige for vores barn, og vi kritiserer ikke medarbejderne hos DanAdopt. De gør et kæmpe arbejde. Men ledelsen skulle have undersøgt tingene bedre, før de sendte fem familier til Addis Abeba. Hvorfor havde Ole Bergmann større tillid til en fremmed mand i Etiopien end til sine egne klienter?«

Ifølge familien har Ole Bergmann

kendt til anklagerne mod DanAdopts kontaktperson siden midten af januar 2007.

»Dette er dokumenteret fra anden side,« siger familien. »Og vi fortalte ham på et personligt møde lidt senere i januar 2007 om de rygter, vi havde hørt fra andre adoptanter, om at manden var mistænkt for seksuelt misbrug af nogle piger, som er gået til amerikansk adoption, og at han også er under mistanke for at have franarret nogle forældre deres børn for at sende dem ud af landet og tjene penge på det. Det er jo alvorlige anklager. Ole Bergmann fik også tilsendt en mail fra USA, som beskriver det hele.«

»Men han frasagde sig alt. 'Der er ingen problemer med den kontaktperson. Han er en pålidelig og god mand,' sagde han både til os og til andre.«

»Han gentog det ved landemødet den 31. januar 2007. Og senere på året blev nogle af medarbejderne i DanAdopt sure på os, fordi vi blev ved med at stille spørgsmål om den her kontaktperson. Det var under bæltstedet, sagde de. Vi følte os mistænkeliggjort som klienter.«

Lang forsinkelse

»Vi ved godt, at der går mange rygter. Men den her beskyldning er så alvorlig, at vi synes, DanAdopt burde have undersøgt det bedre,« siger familien.

I slutningen af juni 2007 fik familien stillet et barn i forslag, men i modsætning til sagerne hos AC Børnehjælp blev DanAdopts sager ikke færdige i juli, før retten i Etiopien

holdt sommerferie. Da retten åbnede igen i oktober, fik nogle ansøgere fra andre lande en retsdato, men ikke DanAdopt. Endelig den 5. november blev sagen berammet. Familien gjorde sig klar til at tage af sted. »På grund af vores viden bad vi om en skriftlig bekræftelse på retssagen, men fik at vide, at det ikke var nødvendigt,« fortæller familien.

»Vi tror ikke, at de ville have sendt fem familier af sted, hvis de vidste, at vores sager ikke var kommet igennem retten. Vi mener bare, det var uansvarligt, at de ikke undersøgte indholdet i den mail fra USA til bunds. Og når Ole Bergmann selv har set mailen, synes vi, det er ansvarsløst, at han ikke bad om en skriftlig retsbekræftelse, før han sendte fem familier af sted.«

Det var tydeligt for os

Familien mener, at DanAdopt har 'ondt i økonomien' og har haft for travlt med at stable formidlingen fra Etiopien på benene.

»Det virker, som om de bare håbede på, at det nok skulle gå. De havde brug for at starte et nyt land op, fordi de andre afgiverlande gik mere trægt. Det kan man jo se, hvis man kigger på deres regnskaber og budgetter. Og deres gebyrer steg samtidig, hvilket som sådan var nødvendigt nok, men for markant på én gang. Som ansøger tænkte man: 'Pyha, er der nogen økonomistyring i det her firma?'«

»Vi var ti familier, der fandt sammen, og vi var meget bekymrede over, at de blev ved med at proppe flere ind på ventelisten, uden at der var skred i sagerne. Der er meget bureaukrati i Afrika, men AC Børnehjælp har jo kørt upåklagelig formidling fra Etiopien i mange år, og vi kunne se, at et nystartet amerikansk bureau stort set med det samme hjemtog børn fra samme børnehjem, som vores barn kommer fra. Det kan man følge med i på amerikanske pars private hjemmesider samt hos udenlandske landegrupper.

Så det var tidligt i forløbet tydeligt for os, at DanAdopts kontaktperson ikke magtede jobbet, men DanAdopt vedblev med at varsle barn i forslag fra måned til måned gennem mange måneder fra efteråret 2006 til foråret 2007. DanAdopt sagde dog selv til os på et tidspunkt, efter at de første børn var bragt i forslag, at de

Søs fra Kina maler Saroj fra Nepal.

Foto illustrerer ikke artiklen.

var blevet en smule bekymrede, fordi kontaktpersonen ikke kunne forstå, hvorfor ansøgerne havde så travlt med at få børnene hjem. Det siger meget. Alle, der har læst en halv bog om børnepsykologi ved, at jo hurtigere børnene kommer i armene hos ganske få primære omsorgspersoner, jo bedre. Vores barn nåede at være fire måneder ekstra på børnehjemmet – i forhold til hvad det andet bureau formår. Fire måneder betyder meget, når man tænker på de vilkår, børnene lever under.«

Pas på hvad I siger

Da Ole Bergmann og Marianne Wung-Sung kom til Etiopien i november, sagde de, ifølge familien, til de fem familier, at de skulle passe på, hvad de skrev på deres hjemmesider og på adoptionzone.dk. »For vi skulle jo nødig have en ny Indien-sag.«

»Det får man at vide hele tiden – også fra Adoption & Samfund og fra andre adoptanter: 'Pas på hvad I siger.' Men tingene skal gå ordentligt for sig, også af hensyn til de børn, der skal hertil. Når man adopterer, er man dybt afhængig af andre mennesker. Men det kan ikke være meningen, at man af frygt ikke må pege på noget, der er galt,« fortsætter familien, som synes, at DanAdopt er for dårlig til at informere – og til at tage imod kritik.

»Det kan ikke være rigtigt, at man skal tie stille om et dårligt forløb. Det er jo ikke barnet, man betaler for, men formidlingen. Så skal den også foregå på en ordentlig måde af hensyn til alle parter og især de ventende børn derude. Men folk er bange for, at de ikke får børn. Problemet er bare, hvor man går hen, når man

som adoptant står med en svær viden. Hvem kan hjælpe? Når noget så åbenlyst skriger til himlen, som denne opstart har gjort, så ville det være at svinge alt det gode ved hele adoptionstankegangen, nemlig at sikre børn gode familier, ikke at forsøge at bedre forholdene ved at råbe vagt i gevær,« mener familien.

Vores modpart svigtede

Ole Bergmann siger, at han ikke ignorerede anklagerne mod DanAdopts kontaktperson i Etiopien. »Vi indberettede det til de danske tilsynsmyndigheder i januar-februar 2007 og sagde, at vi ville undersøge det. Man skal ikke dømme ud fra rygter, og manden er stadig ikke dømt. Vi spurgte os for hos kollegerne i de europæiske og amerikanske organisationer, der arbejder med adoption i Etiopien, og de gav ingen tilbagemeldinger, der tydede på at der var noget om det. Senere viste det sig så, at han hele tiden havde været erklæret uegnet. Men det var der ingen, der havde fortalt os. I vores samarbejdsaftale med to ministerier i Addis Abeba står der, at de skal meddele os nye ting, men det gjorde de ikke. Det er meget skuffende. Hele sagen kørte frem mod en katastrofesituation, hvor det hele pludselig kom for en dag. Det føler vi ikke, vi havde fortjent.«

»Måske skulle jeg have været mere forsigtig. Men vi var mange, der traf den mand. Fem personer her fra DanAdopt har rejst rundt sammen med ham og været til møder med ham hos myndighederne. Og ingen af os har fået den opfattelse, at han var persona non grata. Tværtimod fik jeg indberetninger fra mine medarbejdere om, at han gjorde et godt indtryk og blev taget godt imod alle vegne.«

»Mit bud er, at svigtet lå hos vores modpart. Det kunne de simpelthen ikke være bekendt – at de ikke fortalte os, at han ikke ville kunne gennemføre sagerne. Han havde gjort arbejdet. Sagerne var klar. Men han kunne ikke få den sidste formalitet på plads. Det er det fatale, som vi så rejste ned og fik på plads i løbet af en uge.«

Trods alt endte det jo godt

»Folk var igennem en meget frustrerende og forfærdelig situation,« siger Ole Bergmann. »Men det korte af det lange er, at de opholdt sig en uge til

En trolld i Kongens Have. Anna er 4 år og født i Kina.

Foto illustrerer ikke artiklen.

ti dage længere i Etiopien, end de havde regnet med. Det sker af og til. Men her skete det under meget dramatiske forhold, og folk er jo tyndslidte på grund af de lange ventetider. Det forstår jeg godt, for jeg har jo selv adopteret i tidernes morgen. Når man har været hos sit barn og så opdager, at papirerne ikke er i orden, så bliver man selvfølgelig meget bange. Jeg er utroligt lykkelig for, at det trods alt endte godt.»

– Men en embedsmand i ministeriet sagde, at han havde sagt det hele til dig længe før?

»Det er simpelthen løgn. Jeg har aldrig talt med den mand. Jeg kan forestille mig, at han måske har set mig i ministeriet, hvor vi jo kom. Men han har aldrig sagt det til mig. Jeg ville have det frygteligt, hvis jeg havde overhørt sådan en advarsel.«

»Jeg vil nødig beskyldte nogen for noget, men han er jo blevet bebrejdet, at han ikke har stoppet os. I dag er han blevet repræsentant for en privat amerikansk adoptionsorganisation.«

»Men jeg påtager mig ansvaret for, at det kom så vidt. Jeg skulle nok have gravet et spadestik dybere og undersøgt bedre, hvorfor det gik så langsomt. Men vi var som sagt mange der havde talt med ham – og afrikansk tid er jo noget andet end dansk tid. Så der var ikke faresignaler nok til at alarmere mig.«

Hvor går man hen?

I marts 2007, mens rygterne om DanAdopts kontaktperson i Etiopien tog til, kontaktede familien Adoption &

Samfund, men foreningen kan kun rådgive og ikke så meget mere.

»Kontakten til hovedbestyrelsen i Adoption & Samfund var meget skuffende. Vi overvejede en kontakt til Familiestyrelsen, men var også meget bange for, hvad alt dette kunne betyde for alle på ventelisten. Frygt er et tilbagevendende problem i denne sammenhæng, og hvor går man hen? Vi gik senere til Adoptionsnævnet og skulle nok have gjort det tidligere i processen.«

Familiens identitet er Ole Bergmann og redaktionen bekendt. Familien har efter gennemlæsning ønsket at tilføje følgende:

»Det er ansvarsforflygtigelse at give øget ventetid skylden for vores klage. Det er hårdt med øget ventetid; det ved alle, der adopterer her i de seneste par år, men dette handler om noget langt mere alvorligt end ventestress. Uvished er ofte det sværeste i et venteforløb, men i vores forløb var det visheden om kontaktpersonen, som var svær. DanAdopt har brug for at opdatere deres kommunikation med deres klienter, og uden at forklejne Ole Bergmanns gode arbejde for adoption gennem mange år, så har de brug for retningslinier for valg af kontakter ude i verden. Bedrageri eller ej, når alt kommer til alt var det en ledelsesmæssig beslutning at fortsætte samarbejdet med den tidligere kontaktperson trods kendskab til de uhyggelige historier om hans gerninger, og den beslutning blev næsten fatal for fem familiers

hjemtagelsesrejse samt ikke mindst børn og biologisk slægt i Etiopien. At anfægte de etiopiske myndigheders kompetence fremstår kun endnu mere pinagtigt.«

»Det var højt spil, og det var jo ikke blot et spørgsmål om en uges ekstra ophold ved poolen. Vi var der 11 dage ekstra, og selv langt henne i dette forløb vidste ingen af os, om det kunne lykkes at få vores børn med hjem. To børn i forslag gik også tabt i dette spil grundet meget alvorlige omstændigheder. Adoptionsrejser er ikke badeferier, det handler om store følelser og om tid og ro til at knytte bånd. Vi kunne godt have ønsket os denne tid og ro, og alligevel tør vi ikke tænke på, hvad der kunne have været sket, hvis vi ikke selv havde stået der.«

»For international adoptions skyld håber vi, at der kommer større fokus på de potentielle risici, der er, når penge og adoption følges ad. Det er børnene som det i sidste ende handler om, og denne hændelse kunne måske have skadet al formidling fra Etiopien til Danmark. Adoption er af det gode. Adoption er en skøn vej til at blive forældre. Etikken omkring det skal bare være i orden.«

Ole Bergmann har efter gennemlæsning ønsket at tilføje følgende:

»Det er helt korrekt, at familierne er blevet bedt om at holde lav profil under opholdet i Etiopien. Begrundelsen var imidlertid, at vi [Marianne Wung-Sung og Ole Bergmann, red.] ved ankomsten til Etiopien endnu ikke var klar over, hvordan de konkrete sager stod, og vi var bange for, at der kunne ske ting, der kom i vejen for hovedformålet på det tidspunkt, nemlig at få de konkrete børn med hjem hurtigst muligt.«

»Adoption bygger altid til en vis grad på mennesker og procedurer, som man tager et kvalificeret valg om at stole på, men sagen i Etiopien drejede sig om et decideret bedrageri. Det er første gang, vi mener at have været udsat for et forsøg på at skjule og bedrage, og den slags vil det altid være svært at gardere sig imod, når man selv bliver snydt. DanAdopt er kedet af, at familierne og vores medarbejdere er kommet til at betale den emotionelle pris for bedraget. Vores ønsker til etikken i arbejdet er helt sammenfaldende med adoptanternes.« □

Tilsynet er mangedoblet

De danske myndigheder stiller omfattende krav til de formidlende organisationer, både om økonomi, etik og faglighed. Der er mulighed for at klage, både til Familiestyrelsen og Adoptionsnævnet, hvis man ikke synes, at praksis svarer til det, der kræves.

DanAdopt og AC Børnehjælp driver deres virksomheder på grundlag af en autorisationsaftale med Familiestyrelsen. Organisationerne er underlagt tilsyn fra Familiestyrelsen og Adoptionsnævnet, og dem kan ansøgerne klage til, hvis de føler sig dårligt behandlet.

I autorisationen står der, at organisationen skal tage udgangspunkt i barnets interesser – men varetage ansøgerens interesser »på en upartisk og objektiv måde«. Hele proceduren, for-

pligtelserne over for de danske myndigheder, ansøgerne og giverlandet samt kravene til organisationerne i hver enkelt fase af en adoptionssag er detaljeret beskrevet. Især er der udførlige regler om de forskellige situationer, der kan opstå, når barn og ansøger skal matches.

Krav til medarbejderne

De to organisationer ledes af bestyrelser, der har ansvaret for deres virksomhed og ansætter kontorlederen, som har ansvar for den daglige drift. Familiestyrelsen, som hører til justitsministerens ansvarsområde, fører det generelle tilsyn, mens Adoptionsnævnet varetager tilsynet med behandlingen af matchningsforslag og med de to organisationers virksomhed i udlandet. En gang om året tager nævnet på tilsynsrejse til et af de lande, der adopteres børn fra.

Organisationerne skal »råde over medarbejdere med indsigt i og erfaring med international adoptionshjælp, samt en eller flere medarbej-

dere med indsigt i administrative og bogføringsmæssige forhold. De medarbejdere, der varetager kontakten til adoptionsansøgerne, skal i kraft af deres uddannelse, erfaring eller personlige kvalifikationer have de nødvendige forudsætninger og evner til at sætte sig i ansøgerens sted og kunne håndtere svære situationer og tage imod forskellige reaktioner fra adoptionsansøgerne på en hensigtsmæssig måde,« står der i kapitel 2.

– *Er der sat ressourcer af til opfølgning, hvis adoptionsansøgerne ikke mener, at disse krav er opfyldt?*

»Ja,« svarer sekretariatschef Trine Hede i Adoptionsnævnet. »De kan klage, enten til Familiestyrelsen eller Adoptionsnævnet. Vi skal nok sørge for, at klagen bliver behandlet under alle omstændigheder.«

Mulighed for sanktion

»Vi fører selvfølgelig også et tilsyn. Vi har blandt andet tidligere gennemført en undersøgelse af, hvad brugere synes om organisationerne. Den

Tre dejlige søskende: Max Ugam 3 år, Stefani Usha 5 år og Denice Archana 8 år.

Foto illustrerer ikke artiklen.

blev offentliggjort i 2005. Ved den lejlighed undersøgte vi en lang række forskellige parametre, både om sagsbehandlingen undervejs og om situationen, da ansøgerne hjemtog deres børn. Vi søger at finde ud af, om der er en udbredt utilfredshed generelt eller på bestemte punkter, og om der er større utilfredshed med den ene eller den anden organisation.«

– Er det organisationerne selv, der definerer kvalitetsniveauet – hvis ellers de opfylder de formelle krav?

»Nej, der er da en helt klar mulighed for, at myndighederne kan sige, at de skal hæve niveauet. I sidste ende kan Familiestyrelsen jo trække autorisationen tilbage. Hvis man siger, at der foregår noget, vi ikke kan acceptere, så kan man standse virksomheden i et enkelt land, som man faktisk gjorde i en periode sidste sommer i forbindelse med den såkaldte Indiensag. Og hvis en organisation ikke opfylder de krav, der stilles, så kan man fratage dem autorisationen til overhovedet at drive adoptionsvirksomhed. I forbindelse med problemerne i Rumænien i 90'erne valgte organisationen Terre des Hommes selv at trække sig tilbage. Hvis ikke de havde gjort det, vil jeg tro, at man havde inddraget deres autorisation.«

Information og indsigt

I autorisationen er der en lang række bestemmelser om hvordan regnskaberne og journalerne skal føres, sådan at økonomien er gennemskuelig, og forløbet i hver enkelt sag kan dokumenteres. Der er også en række bestemmelser om de informationer, adoptionsansøgerne skal have. For eksempel skal de oplyses om de krav, hvert enkelt giverland stiller til ansøgerne, og de krav der gælder, når man har modtaget barnet. Organisationerne skal »løbende holde ansøgeren informeret om forløbet af den pågældendes adoptionssag. Dette indebærer, at organisationen skal holde sig underrettet om status på de enkelte adoptionssager i giverlandene. Organisationerne skal snarest muligt efter, at der er fremkommet oplysninger af betydning for de konkrete ansøgere, underrette den/de pågældende.«

Organisationerne pålægges at »give ansøgere, der fremsætter anmodning herom, aktindsigt i de oplysninger, som organisationen måtte være i besiddelse af vedrørende ansøgerens sag«.

Økonomi og partnere

Organisationerne skal gøre rede for, hvordan deres gebyrer er fastsat, og informationen til ansøgerne »bør omfatte en specifikation af de udgifter, som gennemførelsen af en international adoption medfører for ansøgeren«. Gebyrets størrelse skal afspejle organisationens faktiske omkostninger, herunder »udgifter til hjælpearbejde, der har naturlig tilknytning til adoptionshjælpsvirksomheden.«

Familiestyrelsen skal godkende nye samarbejdspartnere. Det skal dokumenteres, at den pågældende formidlingspart driver sin virksomhed »etisk og fagligt forsvarligt«, »bestemt af børneforsorgsmæssige hensyn og uden økonomisk vinding for øje«. Desuden skal samarbejdspartneren være grundigt orienteret om de danske regler og principper på adoptionsområdet og »være indstillet på at overholde vilkårene for adoptionsformidling i Danmark.«

Godkendelsen vil normalt være tidsbegrænset til 2-3 år og kun blive fornyet, hvis samarbejdet har vist, at kravene i praksis bliver opfyldt. Hvis Familiestyrelsen får oplysninger, der »medfører tvivl om, hvorvidt formidlingsparten opfylder kravene«, kan den til enhver tid tilbagekalde godkendelsen.

Ud over de løbende krav om indberetninger skal organisationerne til enhver tid give Familiestyrelsen og Adoptionsnævnet adgang til enhver oplysning om deres forhold, udlevere materiale og udarbejde redegørelser efter anmodning.

Tilsyn og klager

– Hvad gør I for at sikre, at forholdene i virkeligheden svarer til disse krav?

»Organisationernes bestyrelser og den daglige ledelse har jo selv et ansvar. Vi fører tilsyn, både med det økonomiske og med at tingene foregår på en etisk og fagligt forsvarlig måde,« svarer fuldmægtig Neel Pryds i Familiestyrelsen.

– Hvad hvis ansøgerne føler sig dårligt behandlet og synes, at sagsbehandlere ved for lidt?

»Det er jo ikke os, der ansætter personalet. Organisationerne arbejder i mange lande, og det er et spørgsmål, hvor meget man bør kræve, at de ved om hvert enkelt land. Det, vi lægger vægt på, er at de ved noget om lovgivningen og adoptionsprocesserne i landet. Man har jo mulighed for at

påklage det til os, hvis man ikke føler sig retfærdigt og godt behandlet. Men tonen, den kan vi altså ikke blande os i.«

– Hvordan følger I op, hvis I har givet en ansøger medhold i en klage?

»Adoptionsområdet er jo en verden, hvor man ikke altid kan forudse, hvad der vil ske i morgen. Når vi behandler en klagesag, så indhenter vi også en udtalelse fra organisationen, så vi får det bedst mulige grundlag for at tage stilling. Hvis vi finder, at der er begået en fejl eller fulgt en forkert procedure, så meddeler vi det selvfølgelig til organisationen og beder dem om at ændre den. Det plejer de at gøre.«

For eksempel har der været klager fra ansøgere som følte sig forbigået på ventelisten. De havde ikke fået at vide, at det kunne ske, at andre kom ind på ventelisten foran dem, fordi deres egen liste var gået helt i stå. Familiestyrelsen har indskærpet, at ansøgerne skal vejledes godt og grundigt om den slags vilkår, før de træffer deres valg, fortæller Neel Pryds.

Adskillige årsværk

»Tilsynet er mangedoblet, siden den nye lov blev vedtaget i år 2000,« siger AC Børnehjælps direktør Jørgen-Ulrich Raunskov. »Vi skal hele tiden lave redegørelser og indrapportering og afrapportering og alt muligt. Det er virkelig meget krævende, og det kan godt undre os lidt. For vores tilsynsmyndighed har aldrig grebet os i at gøre noget forkert. Hverken os eller DanAdopt. Vi har ikke lavet en uetisk eller juridisk forkert adoption i 40 år.«

»Vi går ind for tilsyn. Det er jo også med til at bakke os op og give os støtte, hvis der opstår en krise. Men balancen! Der sidder faktisk en håndfuld mennesker i dag, som ikke beskæftiger sig med andet end at holde tilsyn med os. Og vi skal jo have en tilsvarende håndfuld mennesker her for at betjene tilsynet. Det er helt uproduktivt – set fra en lille organisations synspunkt. Vi er omkring 20 mennesker på det her kontor og omkring 50 mennesker i hele verden. Så er det hårdt at skulle afsætte adskillige årsværk til et tilsyn, der aldrig har grebet os i at gøre noget forkert.« □

Man skal ikke være bange for at klage

Det er en byrde for de formidlende organisationer at holde et stigende antal ansøgere informeret og tage sig af deres kritik og frustration. Samtidig frygter mange adoptionsansøgere, at de kan skade deres egen sag eller andres, hvis de er for kritiske. Men det tabu må de prøve at overvinde.

Nogle adoptionsansøgere føler sig ført bag lyset, når ventetiden bliver meget længere, end de fik stillet i udsigt, da de blev skrevet op. Nogle føler sig dårligt behandlet, når de selv kan skaffe oplysninger hurtigere, end de får dem fra deres sagsbehandler. Og nogle synes, de får for lidt at vide.

Uløst kommunikationsopgave

»Det er ikke acceptabelt, hvis et flertal af ansøgerne føler sig lokket ind på en venteliste, der så går i stå,« siger Adoption & Samfunds formand, Michael Paaske. »Det er noget, vi må tage alvorligt og drøfte med de formidlende organisationer. Men man skal give en smule tiltro den anden vej også: Adoption er et uvist område, og der kan opstå midlertidige stop og forsinkelser.«

»Informationsteknologien er så udviklet i dag, at man jo nærmest kan koble sig på det enkelte børnehjems hjemmeside. Hvis vi som ansøgere kan hente oplysninger hurtigere, end de formidlende organisationer kan formidle dem, så har de en kommunikationsopgave, de ikke løser godt nok.«

»Når det er sagt, så skal man selvfølgelig huske, at oplysningerne skal verificeres. Jeg forstår godt, at de formidlende organisationer indimellem kan være i tvivl. For det rammer

selvfølgelig også hårdt, hvis de kommer til at sige noget, der ikke holder vand.«

»Man er i en følsom fase, når man går og venter på barnet. Det er i den fase, man søger alle de oplysninger, man kan skaffe. Det er svært at håndtere for de formidlende, men det er altså den verden, de lever i. Den gode organisation skal have ressourcer til at overvåge alt, hvad der kommer af informationer på diverse fora, internettet, trykte medier osv. Den skal samtidig have tæt kontakt til de enkelte børnehjem og institutioner, så den kan sikre, at informationen kommer lynhurtigt frem til de ansøgere, der går og venter.«

Mange informationsmøder

»Vi tænker meget over, hvad vi kan gøre for de ansøgere, der nu står hos os ikke i et år eller to, men tre eller måske fire år,« siger Ole Bergmann, Dan-Adopt. Man må tilbyde dem kontakt og netværk. Vi holder for eksempel et landemøde hvert halve år for ansøgerne på de forskellige ventelister. Vi fortæller om en rejse, vi har været på, viser billeder, fortæller om de adoptioner, der er gennemført siden sidst, og hvad vi har fået af tilbagemeldinger. De møder også vores personale og kan lave individuelle aftaler. Og de møder hinanden og ser nogle i samme situation.«

»Det har vi megen glæde af, men det er ret ressourcekrævende med ti ventelister to gange årligt. Vi har det jo svært, fordi vi aldrig kan opfylde forventningerne. For eksempel får vi meget lidt at vide af kineserne, de oplyser konsekvent ingen tal, og vi har ingen indflydelse på, om det går den ene eller den anden vej. Det accepterer de fleste ansøgere. I andre situationer kan der være ansøgere der presser os for at få at vide, hvorfor der ikke kommer flere børn i forslag. Den type henvendelser har vi altid haft, men de kan selvfølgelig

blive mere indædte, når ventetiden vokser.«

»Nogle gange kan det også være nødvendigt at skyde informationer ned, som er helt i skoven. Selv om man er god til at samle ind, er der forældet information på internettet. Så vi må være parate til at give de sidste nye informationer og minde folk om, at tingene skifter hele tiden, og at der er mange myter og ammestuehistorier i omløb.«

Meget få klager

»Vi bruger mange kræfter på den menneskelige samtale og på supervision og efteruddannelse af personalet. Der kræves en løbende opgradering, også rent mentalt, for at holde til at have med mennesker at gøre, som i bund og grund ikke har den tålmodighed, der skal til,« siger Jørgen-Ulrich Raunskov i AC Børnehjælp. »Men der er jo så mange steder i samfundet, hvor mennesker sidder og rådgiver i vanskelige situationer. Det er en del af vores arbejde.«

– Hvad gør I for at kontrollere kvaliteten af jeres arbejde og komme de ansøgere i møde, der føler sig dårligt behandlet?

»Jeg får mellem nul og fem klager om året af den karakter, ud af 1.000 ansøgere. Jeg får jo ikke at vide, at en familie er blevet dårligt behandlet, hvis ikke de selv siger det. Ofte vil den rådgiver, der har talt med familien, ikke engang selv være klar over, at vedkommende har trådt familien over tærerne eller fornærmet dem eller bibragt dem en dårlig følelse. Så det kræver altså, at familien selv henvender sig. Og det sker altså fra nul til fem gange om året.«

»I de tilfælde har vi en helt fast procedure: Jeg tager en snak med familien og prøver at finde ud af, hvad det drejer sig om. Der er jo nogle af familierne, der er fuldstændigt kørt op. Det skal vi kunne rumme, men vi skal ikke acceptere hvad som helst. Når jeg så har forsøgt at finde ud af, hvad der er skæg og snot i sagen, spørger

jeg familien, om de vil have en anden sagsbehandler. Og hvis de vil, så får de det. Ikke noget problem. Enten kan de få den backup-person, vi har til ferie og sygdom, eller også går en fra ledelsen ind og tager sagen. I nogle få tilfælde, hvor kommunikationen er gået i stykker, har jeg da også selv været sagsbehandler.«

'Store klageår'

– Mange siger, at de ikke tør klage, fordi de er bange for at skade deres muligheder?

»Ja, og det er fuldstændig absurd. Vi kan simpelthen ikke skade folks sag. Vi er bare et avanceret postkontor, der sender oplysninger fra et sted til et andet. Det er ikke os, der tager beslutningerne. For nogle år siden blev jeg derfor enig med den daværende formand for Adoption & Samfund, om at vi skulle prøve at køre et »store klageår«. Vi skrev artikler i vores blade, hvor vi opfordrede folk til at klage, og de måtte gerne gøre det anonymt. Det år fik vi da også flere klager end nogensinde. Vi fik 18. Det er stadigvæk ud af en samlet sags gennemgang på mellem 800 og 1.000. Så det er ikke noget stort problem.«

Michael Paaske er enig: »Det er en

Alberte Yi-Xiao i sin egen malede t-shirt holder sommerferie på Langeland.

Foto illustrerer ikke artiklen.

dyne, der ligger ned over hele adoptionsområdet, det med at folk er bange for at skade deres egen sag eller andres. Hvis vi kunne komme ud over det tabu, så kunne vi gøre meget mere for at forbedre tingene. Jeg er helt sikker på, at de formidlende organisationer gerne vil tage ved lære af medlemmer, der kommer frem med dårlige oplevelser. Men hvis ikke folk klager til Adoptionsnævnet eller direkte til organisationerne, så får de det jo ikke at vide.«

»Folk siger: Det her er for dårligt, det synes vi, at man kunne gøre bedre og anderledes, det vil vi gerne klage over. Men vi vil lige vente, til vi har fået barn nummer to. Eller eventuelt nummer tre. Og så fortaber det sig.«

Selvkritik

»De formidlende organisationer kan jo ikke skade folks sag. De kan ikke tage folks ansøgning og lægge den nederst i bunken, for man har jo indsigts i ventelisten. Til os siger de formidlende: Kom dog og sig det, hvis der er noget, vi ikke gør godt nok. Jeg oplever det som et reelt ønske fra deres side om at blive bedre til det, de gør. Så jeg tror at fingeren peger på os selv.«

– Har du ikke selv advaret om at man skal passe på, man ikke får en ny Indien-sag?

»Jo, vi skal da være varsomme i offentligheden. Hvis medierne finder en mulig skandale, så er vi et nemt offer. Men vi skal ikke være så berøringsangste, at vi ikke tør kritisere vores formidlende organisationer. Vi skal bare passe på i forhold til de internationale medier og kritik af afgiverlandene. Vi må klare tingene via de kanaler, vi har. Og vi skal bestemt ikke have flere Indien-situationer. Vi skal overholde reglerne og optræde etisk og moralsk korrekt, men vi skal ikke acceptere, at medier kommer med halve historier. Det er på det punkt, jeg synes, man skal være varsom.« □

Formidling og forretning

Faldende indtægter og voksende opgaver. Det er virkeligheden for de formidlende organisationer. Gebyrerne stiger, men hvad går pengene til? Og var det bedre, hvis staten overtog formidlingen?

Økonomien er hårdt ramt, både hos DanAdopt og AC Børnehjælp.

»Det er skidt,« siger direktør Jørgen-Ulrich Raunskov i AC Børnehjælp. »Vi formidler 30 procent færre børn, dvs. vi har 30 procent mindre indtægter. Men de mennesker, vi skal betjene, er der i dobbelt så lang tid. Vi skal give dobbelt service for færre penge.«

»Der er kun to knapper, vi kan skrue på. Vi kan skære ned på per-

sonaleforbruget, og vi kan sætte gebyrerne op. Vi gør begge dele.«

I DanAdopt er billedet det samme: »Vi skal ikke have nogen profit, men vi skal jo have penge skrabt sammen til lønninger og andre omkostninger,« siger kontorleder Ole Bergmann. »Vi har været nødt til at brandskatte ansøgerne mere eller mindre.«

I DanAdopt varierer gebyret fra land til land. I Korea, hvor kravene er store og pris- og lønniveauet er højt, koster det 135.000. I Thailand koster en adoption kun 68.000. Dertil kommer rejseudgifterne, der også veksler meget fra land til land.

Statens tilskud, der udbetales når adoptionen er gennemført, er 45.000 kroner.

»I Sverige skal myndighederne godkende gebyrerne, og de ligger nogenlunde som vores. Så jeg tror, vi har ramt et rimeligt niveau,« siger Ole

Bergmann. »Men hvis vi blev opfordret til at starte i Korea i dag, tror jeg, vi ville sige nej. De gebyrer, de har derude, er i dag så høje, at de ikke svarer til det øvrige gennemsnit.«

Forskellige principper for gebyr

AC Børnehjælp forsøger at holde fast i princippet om, at alle betaler samme gebyr. »Vi føler, at det er etisk mest korrekt, at man ikke skal tænke på pengepungen, når man vælger hvilket land, man vil have barn fra,« siger Jørgen-Ulrich Raunskov. »Men udviklingen i samfundet går jo mere og mere i retning af, at man skal betale for det, man får. Det vil også give os en større manøvredegytighed med hensyn til vores økonomi. Folk vil hurtigere stille sig i køder, hvor det er billigt. Men det bryder vi os ikke om. Så vi holder fast i vores solidaritetsmodel, som vi kalder den, for 90 procent af formidlin-

gerne. De sidste ti har vi været nødt til at skille ud. Det er private børnehjem i Colombia og et nyt program i Taiwan. Og Guatemala, men der får vi næsten ingen børn fra.»

Adoption & Samfunds formand, Michael Paaske, går ind for, at ansøgerne skal betale de faktiske omkostninger. »Jeg ved godt at det kunne betyde, at man vælger at se bort fra visse afgiverlande. Men jeg ved også, at det ikke har givet den effekt i de andre europæiske lande, hvor man har de her lidt friere prisfastsættelsesprincipper. Jeg går ind for gennemsigtighed i forhold til hvad der går til advokat, til oversættelse, til adoptionsomkostninger osv. og hvad der går til det enkelte børnehjem. Den gennemsigtighed synes jeg godt, man kan overføre til, at man også betaler, hvad det koster i det land, man vælger.«

Hvad går pengene til?

»I runde tal går en tredjedel af beløbet til drift af kontoret, en tredjedel til sagens udgifter og en tredjedel til at støtte det børnehjem eller det område, barnet kommer fra,« siger Jørgen-Ulrich Raunskov. »Støtten til børnehjem er sommetider pligtig, sommetider ikke, men den er altid nødvendig. For hvad skulle børnehjemmet ellers leve af? De har jo en institution og en organisation, der skal køre. Mange af de børnehjem, vi samarbejder med, har kun et lille bitte symbolsk statstilskud. Deres reelle indtjening kommer fra gebyrerne.«

Forskellene er store fra land til land, påpeger Ole Bergmann: »I Korea går pengene direkte til en stor børneforsorgsorganisation. Men i andre lande kan der både være gebyr til myndighederne og donationer eller direkte driftsstøtte til børnehjem. Også på den måde at man betaler et fast beløb om året, selv om man får et varierende antal børn. I Indien har man indført en betaling pr. barn. Det er vi ikke glade for. Vi har hidtil betalt et fast beløb pr. år, selv om det varierede meget hvor mange børn, der blev bortadopteret. For det hang jo sammen med, hvor mange børn der blev født og afleveret og hvor mange, der blev adopteret bort til indere.«

Er det offentlige mere effektivt?

Var det bedre, hvis staten overtog for-

midlingen? Det tror Jørgen-Ulrich Raunskov bestemt ikke. »Jeg tror ikke på, at det ville blive mere effektivt, end vi kan gøre det. Og jeg tror ærligt talt, at patientklagenævnet har mere travlt end Adoptionsnævnet og Familienstyrelsen har på vores område,« siger han. »Der er nogle, der nævner, at så kunne man bruge ambassaderne og hele udenrigstjenesten. Ja, svarer jeg så, men til gengæld kunne vi ikke arbejde i en række lande, hvor

Hvis ikke de vil give os børn, så skærer vi bare i u-landshjælpen. Det giver mig kvalmefornemmelser.«

Vi smører ikke nogen

Alle i den danske adoptionsverden er enige om at afvise bestikkelse, også selv om det er almindeligt i de lande, børnene kommer fra. Og selv om det måske kan betyde, at andre landes organisationer overhaler indenom.

Ole Bergmann siger det kort og

En dejlig Kinapige på rulleskøjter, 9 år gammel.

Foto illustrerer ikke artiklen.

det officielle Danmark ikke vil sætte sine ben. I øvrigt har vi fuld adgang til det udenrigsministerielle diplomati. Vi er altid blevet godt taget imod, når vi henvendte os på en ambassade eller bad om at få hjælp. De er jo sat i verden for at bistå danske organisationer og virksomheder i udlandet.«

Ole Bergmann ville personligt ønske, at han var fri for kommercielle hensyn. »Vi skal jo have regnskabet til at balancere, det skaber megen kvababbelse. Men hvis staterne stod for det, var det så de små eller store lande, der fik flest børn. Og kunne man risikere, at det blev kædet sammen med bistandshjælpen, sådan som nogle politikere har foreslået:

kontant: »Vi smører ikke nogen. Vi betaler ikke under bordet.«

Michael Paaske siger: »Visse af de store lande på adoptionsområdet ser knap så firkantet på det. Det hører vi jo om. Men vi er slet ikke tilhængere af, at man søger mellemløsninger og accepterer, at der foregår noget under bordet. Vi må sikre os, at alt foregår fuldstændig etisk og moralsk og juridisk korrekt. Selv om de voksende ventelister er et stort problem, som er hårdt for adoptanterne, så skal man ikke forsøge at skyde genvej på det punkt. Overhovedet ikke. Vi vil ikke acceptere, at der foregår noget, der ikke tåler dagens lys. Det vil organisationerne og de danske myndigheder heller ikke.« □

'Vi skal ud og løfte et ansvar'

I modsætning til DanAdopt laver AC Børnehjælp både bistandsprojekter for børn og adoptionsformidling. Men de to aktiviteter må holdes skarpt adskilt

Før Jørgen-Ulrich Raunskov i 1992 blev leder af AC Børnehjælp, var han ansat i udviklingsorganisationen Ibis. Hans generalsekretær, Finn Skadkjær, havde også forladt Ibis til en stilling i den danske bistandsorganisation, Danida.

Et halvt år senere sad de to på hver sin side af et bord. »Jeg skal bruge nogle penge,« sagde Jørgen-Ulrich Raunskov. »AC skal nemlig udvikles fra at være en organisation, der skaffer børn til danske forældre, til at være en bredere humanitær organisation, der arbejder for børns velfærd. Det er den vej, vi vil gå.«

»Han kikkede bare på mig i lang tid. Så sagde han: »Jørgen-Ulrich, hvis du holder dig til det, din organisation er god til, så skal jeg holde mig til det, min er god till!« Så kunne jeg gå hjem igen.«

Vi ville ændre vores image

Senere lykkedes det alligevel for AC Børnehjælp at få gang i bistandsprojekter for børn i udviklingslande. Og få Danida til at give penge til formålet. Det er i dag en af de tydeligste forskelle mellem AC Børnehjælp og DanAdopt, som kun har hjælpearbejde i direkte forbindelse med adaptionerne.

»Vi ville ændre vores image fra at være en organisation, der skaffer børn til danske forældre, både for børnenes skyld og for organisationens skyld og for forældrenes skyld. For det er en dødssejler. Vi skal ud at løfte et ansvar, det er det, det drejer sig om.«

»Men det var en hård start, og det er en balance på en knivsæg,« siger Jørgen-Ulrich Raunskov. »Langt de fleste børneorganisationer, som Red Barnet og Børnefonden og hvad vi nu ellers har, holder sig langt væk fra adoption. For det er et meget deli-

kat område, hvor man lynhurtigt kan løbe ind i beskyldninger om at misbruge offentlige midler til at 'købe børn' fra projekter.«

»Vi holder aktiviteterne fuldstændig adskilt for ikke at blive beskyldt for at bruge statsmidler på at formidle børn til adoption. Det er så forbudt, og det skal det også være. Og vi skal selvfølgelig heller ikke bruge en umådeholden stor del af de danske forældres penge til adoption på at lave nødhjælp og udviklingspro-

grammer rundt omkring. Men vi lægger ikke skjul på over for dem, at vi bruger en del af deres gebyr på at hjælpe børn rundt om i verden. Det har vi heller aldrig hørt klager over. Danske forældrepar har ikke spor imod at vi hjælper rundt om i verden. Men de synes, det er dyrt. Og det synes jeg også.« □

Daniel Min-Wu 8 mdr. elsker at hoppe i sin nye seng.

Foto illustrerer ikke artiklen.

Den bedste løsning ville være en global aftale

Millioner af børn mangler en familie. Flere og flere barnløse vil gerne adoptere. Så hvad er egentlig problemet?

130-140 millioner børn er forældreløse eller lever på gaden, skønner FN's børneorganisation, UNICEF.

»Hvis vi ser det hele fra oven, så er problemet, at man ikke har et globalt system, der kan hjælpe de børn og sikre dem den forældreomsorg, de mangler,« siger Adoption & Samfunds formand, Michael Paaske.

»Hvis man på globalt plan kunne enes om en model, som kan sikre, at både jura og økonomi, etik og moral er i orden, så er jeg sikker på, at man kunne hjælpe langt flere børn til at få nogle gode forældre. Det handler om global politik: systemer, jura, kontrakter, aftaler.«

»Man kunne forestille sig en instans af samme slags som FN's flygtningehøjkommissariat, en instans som kan tage sig af børnene, når ingen andre gør det.«

»Man har forskellige instanser for eksempel i Danmark, i Norden og på europæisk plan. Men på globalt plan er der ingen, der varetager den rol-

le. Heller ikke til at hjælpe de lande, der gerne vil, men ikke kan. Det synes jeg i høj grad, man mangler,« siger Michael Paaske.

»De eneste steder, man kan finde jura, som går i den rigtige retning, er Haagerkonventionen og FN's børnekonvention. Men formuleringerne i de to konventioner er bløde. Så længe vi i Danmark kan bruge tid på at diskutere, om Haagerkonventionen betyder, at den danske stat har pligt til at varetage *post adoption services*, så viser det med al tydelighed, at formuleringerne ikke er præcise nok.« □

Hvem skal have adoptionsprisen 2008?

Adoptionsprisen blev i 2007 uddelt for første gang og gik til læge Grete Teilmann for hendes banebrydende arbejde med tidlig pubertet hos adoptivbørn.

Prisen skal gives som påskønnelse af en ekstraordinær indsats inden for adoptionsområdet. Det kan være en indsats inden for f.eks. politik, forskning, oplysning eller andet. Det afgørende er, at der skal være tale om en indsats, der har gjort en positiv forskel for

adopterede eller vil kunne komme til at gøre det på længere sigt.

Har du et forslag til hvem, der skal have Adoptionsprisen i 2008?

Prismodtageren kan være en person, en gruppe eller en organisation.

Selve prisen, der består af en kunstgenstand, vil blive overrakt i forbindelse med Adoption & Samfunds lands-

generalforsamling den 15. november 2008. Adoption & Samfund betaler prismodtagerens udgifter til rejse og eventuelt ophold i forbindelse med modtagelse af prisen.

Hvis du har et forslag til, hvem der skal have Adoptionsprisen i 2008, bedes du sende forslaget sammen med en kort motivation til adoptionsprisen@adoption.dk senest den 1. oktober.

Kom til et spændende foredrag om ordningen med postadoptionsrådgivning

Har I spekuleret på, hvad tilbuddet om gratis postadoptionsrådgivning reelt indebærer, og om det er noget for jeres familie? Har I overvejet at benytte jer af tilbuddet, men alligevel ikke helt taget beslutningen?

Så kom til en spændende foredragsaften med psykolog Marie Olsen-Kludt, der er en af de psykologer, som yder rådgivningen i Hovedstadsområdet.

Marie Olsen-Kludt vil fortælle om hvilke muligheder, der er i ordningen, ligesom hun vil komme ind på nogle af de emner, som adoptivfamilier søger rådgivning om. Dette er således en god lejlighed til at få et indblik i, hvilke store og små problemer og emner, der kan tages op i et rådgivningsforløb, og på hvilke måder et rådgivningsforløb kan afvikles.

Foredraget, der arrangeres af Adoption & Samfund og Vietnam Landegruppen, afholdes

onsdag den 24. september 2008 fra kl. 19.00 til kl. 21.30
Salen, hovedbiblioteket, Ahlmanns Allé 6, 2900 Hellerup

Tilmelding kan ske ved indbetaling af 30 kr. pr. pers. på reg. 2123, kontonr. 8135619095 senest den 17. september.

Tilmelding er bindende, og beløbet returneres derfor ikke ved afbud.
(Opgiv tlf.nr. på tilmeldingen).

Aftenarrangement med familiekonsulenterne Anne Jensen, Anna Wejdemann og Arne Lyngby Thomsen

Tirsdag den 17. juni kl. 19.30 i Fælleshuset Majsvangen 15, Malling.
Hvordan styrker vi adoptivfamiliens trivsel?

Siden efteråret 2007 har post adoptive services (PAS) været et tilbud, primært til nye adoptanter.

Vi ved, at mange er interesseret i at høre om, hvordan vi som adoptanter/fagpersoner kan bruge PAS-konsulenterne.

- Er der spørgsmål, der er for små eller for store til at blive drøftet med en PAS-konsulent?
- Hvilke temaer kan vi som familie arbejde med?
- Hvad kan vores barn/børn have særligt brug for støtte til?
- Hvad kan vi som forældre være opmærksomme på, henholdsvis når barnet lige er hjemtaget og år efter?
- Hvordan kan forældre og fagpersoner sammen støtte barnet i udvikling af tilknytning, identitet og selvværd?
- Hvordan kan jeg som fagperson bedst støtte familien med et adoptivbarn/adoptivbørn?
- Hvordan forholder vi os som forældre, når vi bliver fejlet af ved henvendelse til respektive fagpersoner?

Spørgsmålene er mange, og det er jer som deltager, der former aftenen.

I forlængelse af PAS-arrangement vil LF Århus give mulighed for at etablere kontakt familierne imellem, så I kan aftale at mødes og måske med tiden kan blive hinandens netværk

Arrangementet er gratis. Der vil blive serveret te og kaffe.

Tilmelding: Jeanette Lyk, senest den 8. juni 2008.

Oplys gerne ved tilmeldingen, om du/I er interesseret i at vide mere om netværksgrupper, og om du/I kunne være interesseret i at mødes med andre familier.

E-mail: adoption.lyk@webspeed.dk eller tlf.: 86297663.

Adoption & Samfund LF Vestjylland: Indkaldelse til generalforsamling

Tirsdag den 16/9-2008 kl. 19.00

Dagsorden:

- A. Valg af dirigent.
- B. Bestyrelsens beretning.
- C. Forelæggelse og godkendelse af regnskab.
- D. Indkomne forslag (forslag, der ønskes behandlet på generalforsamling, må være formanden Helle Pedersen, Tyttebærvej 7, 6920 Videbæk, skriftligt i hænde poststempelt senest 14 dage før generalforsamlingens afholdelse).
- E. Valg af bestyrelsen, herunder fastlæggelse af antal medlemmer af bestyrelsen, jf. §3 stk. 1.
- F. På valg er:
 - Bodil Laursen (modtager ikke genvalg)
 - Lene Henriksen (modtager ikke genvalg)
 - Rie Østergaard (modtager genvalg)
 - Bente Kortbek (modtager genvalg)
- G. Valg af delegerede til Landsforeningens generalforsamling jf. §6.
- H. Valg af revisor samt suppleant for denne.
- I. Eventuelt.

Bestyrelsen har selv nogle forslag til to nye bestyrelsesmedlemmer, og bestyrelsen ønsker, at det forgår efter frivillighedsprincippet.

Bestyrelsen mødes 4-5 gange om året, hvor kommende arrangementer fastlægges/planlægges. Der kan også være adoptionsrelaterede sager, som vi arbejder med, som f.eks. lige nu med Herning Kommune, som siger, der tages specielle hensyn til adoptivbørn.

Efter generalforsamlingen vil der være et foredrag af endnu ukendt karakter.

Til august, når det lokale hæfte udsendes, vil det blive kendt, hvilken foredragsholder, I vil kunne få fornøjelsen af. Det vil desuden også være at finde på vores hjemmeside.

Så husk at tjekke ind på <http://vestjylland.adoption.dk/> for yderligere oplysninger.

Sted: Vildbjerg fritidscenter.
Tid: kl. 19.00.
Pris: 50 kr. inkl. kaffe og sandwich.

Tilmelding: Helle Pedersen, heogha@teliamail.dk, tlf. 97173101, senest 1/9-08.

*Med venlig hilsen,
Bestyrelsen LF Vestjylland.*

Celi Freja 2,5 år, født i Bolivia.

Sofia 8 år til fest i sin prinsesskjole. Sofia er født i Kina.

NYT: Legestue for adoptivfamilier i Vestjylland/Herning

En legestue for adoptivfamilier er netop startet op i Herning, og der er plads til flere børn og voksne, der har lyst til at møde ligesindede, lege, hygge, drikke kaffe og (adoption)snakke m.m.

Vi holder til i Skt. Johannes Kirkens "tårn" på Fredhøj Allé 1 i Herning hver fredag kl. 9.30-11.30.

Alle er meget velkomme!

Ved spørgsmål kan følgende kontaktes:
Bente Kortbek Hansen, 97226244,
kortbekhansen@os.dk
Bettine Lind, 97820910, bettine.lind@skrif.dk

Her finder du din lokalforening.
Ikke alle har hjemmesider. Er du i tvivl om dit
tilhørsforhold så se under
adresser og links på www.adoption.dk

Lokalforeninger i Region Nordjylland
Nordjylland:

web: <http://nordjylland.adoption.dk>
mail: nordjylland@adoption.dk
Torben Fristrup, Wilhelm Jensensvej 1,
9500 Hobro. Telefon : 98 52 55 42

Lokalforeninger i Region Midtjylland
Gudenåen

web: <http://gudenaen.adoption.dk>
mail: gudenaen@adoption.dk
Mona Østergård, Sanglærkevej 12 Mønsted,
8800 Viborg. Telefon : 86 64 61 72

Vestjylland

web: <http://vestjylland.adoption.dk>
mail: vestjylland@adoption.dk
Helle Pedersen, Tyttebærvej 7, 6920 Videbæk
Telefon : 97 17 31 01

Østjylland:

mail: oestjylland@adoption.dk
Jeanette Lyk, Langballevej 14,
8320 Mårslet. Telefon : 86 29 76 63

Lokalforeninger i Region Syddanmark
Sydvestjylland:

mail: sydvestjylland@adoption.dk
Kirsten Korning, Øster Skibelundvej 36, Askov,
6600 Vejen. Telefon : 75 36 10 50

Sydøstjylland

mail: sydoestjylland@adoption.dk
Søren Rahbek Clemmensen, Havevej 3A, 6091
Bjert. Telefon : 75 53 97 61

Fyn:

web: <http://fyn.adoption.dk>
Mail: fyn@adoption.dk
Sanne Pedersen, Lundsbergvej 38,
5863 Ferritslev. Telefon: 65 97 22 97

Lokalforeninger i Region Sjælland
Sydsjælland

mail: sydsjaelland@adoption.dk
Claus Holmstrøm, Sandageren 23,
4700 Næstved. Telefon : 55 73 37 70

Midt- og Vestsjælland:

web: <http://midtogvestsjaelland.adoption.dk>
mail: midtogvestsjaelland@adoption.dk
Lene Borg, Tveje-Merløse 2B, 4300 Holbæk.
Telefon : 59 43 92 01

Lokalforeninger i Region Hovedstaden
København:

web: <http://koebenhavn.adoption.dk>
mail: koebenhavn@adoption.dk
Kurt Nielsen, Dæmningen55, 2500 Valby.
Telefon : 36 16 87 25

Københavns Omegn:

web: <http://koebenhavnsomegn.adoption.dk>
mail: koebenhavnsomegn@adoption.dk
Birgitte Dünweber, Mindevej 32,
2870 Dyssegård. Telefon : 39 69 91 07

Nordsjælland:

mail: nordsjaelland@adoption.dk
Sune Rasborg, Bentevej 3,
3060 Espergårde, tlf. 49 13 57 55

Bornholm:

mail: bornholm@adoption.dk
VAKANT

Adoption & Samfund lokalafdeling Fyn afholder Foredragseftermiddag med Lene Kamm

Solen skinnede skarpt

**Lørdag den 4. oktober 2008 kl. 13.00 – 17.00 på
Tietgenskolen, Nørrehus, Eilskovsgade 3, Indgang D,
5000 Odense C**

På opfordring har vi kontaktet Lene Kamm, som er psykolog og selv adopteret.

Lene Kamm har i mange år beskæftiget sig med adoptivfamilier - blandt andet gennem forskning og i sit daglige arbejde med klienter.

Lene Kamm vil vise filmen *Solen skinnede skarpt*. Filmen viser tre forskellige adoptivbørns tanker om det at være adopteret og giver et rigtig godt indblik i, hvordan man som 10-12-årig oplever det at være adopteret.

Lene Kamm vil dele ud af sine erfaringer i arbejdet med børn og forældre, og de forskellige situationer, vi som forældre skal kunne håndtere for derigennem at kunne ruste vores børn til at begå sig i det danske samfund. Endvidere vil Lene Kamm komme ind på emner om børn, der intet selvværd har, børn med identitetsproblemer i forhold til sig selv, til venner, til familie...

Der vil blive lejlighed til spørgsmål og debat.

Vi gør opmærksom på, at dette foredrag henvender sig særligt til forældre med børn fra 10 år og opefter.

Pris inkl. kaffe og kage kr. 100,-

Vi forventer stor interesse, så vær hurtig med tilmelding.

Tilmelding senest mandag den 29. september til Rose Andersen på tlf. 62226725/30174526 eller på mail roseandersen@webspeed.dk.

Ved tilmelding på mail bedes navn, antal tilmeldte og telefonnummer og/eller mailadresse oplyst.

ANNONCE:

ADOPTIONS- ELLER BESØGSREJSE

Vi samarbejder med de førende luftfartsselskaber for at give Dem individuel betjening - uanset rejsemål og tidspunkt. Kontakt en ekspert på dette område, som kender de specielle behov, der er i forbindelse med adoptionsrejser.
I visse tilfælde kan vi yde 5% rabat på flybilletterne.

Specialprogram for besøgsrejser til Korea

Indhent altid et uforpligtende tilbud hos:

senior rejser

ET SELSKAB I PROFIL REJSER GRUPPEN

Søtorvet 5 · 1371 København K
Tlf. 33 93 88 00 · Fax 33 93 88 90 · E-mail: sr@senior-rejser.dk

Bulgarietræf 2008

5-7. september i Kolonien Bjerger Strand ved Kalundborg

- Hygge, samvær og sjov for alle aldre
- Bulgarienforeningens generalforsamling
- Udveksling af erfaringer og gode diskussioner
- Besøg af Danadopt
- Festmiddag med bulgarsk inspireret menu
- Peter fra Sporløs fortæller om sit møde med sin biologiske familie i Bulgarien

Få yderligere oplysninger på vores hjemmeside: bulgarien.adoption.dk.
Priser fra 500-1200 kr. pr. familie – alt efter hvor længe, I bliver (og om I er medlemmer af foreningen). Eneadoptanter halv pris.

Tilmelding til træffet kan ske hos Kim Mariegaard,
email: thambour@mail.tele.dk, tlf. 59961202/40932901 eller
Anna Maria Poulsen på tlf. 33141456/2232 8568,
email: amfp@get2net.dk.

Sidste frist for tilmelding er den 5. august.

Invitation til årets træf i.....

Tjekkietgruppen

Weekenden den 19-21. september 2008 i

Feriekolonien Broager v/ Gråsten

Kom og vær med til en dejlig weekend i hyggelig samvær med andre familier med børn fra Tjekkiet eller som venter på barn derfra.

Weekenden vil byde på forskellige aktiviteter, underholdning, erfaringsudveksling, socialt samvær mellem børn og voksne, den obligatoriske generalforsamling og selvfølgelig god mad. Et mere detaljeret program vil følge på TjekkietGruppens hjemmeside: <http://tjekkiet.adoption.dk>.

Træffet åbner fredag kl. 16.30 og slutter søndag kl. 12.00, men der vil være mulighed for at deltage i træffet på forskellig vis alt efter, hvad man har tid og lyst til.

Pris for de enkelte dage:

Fredag: 125 kr. pr. voksen og 50 kr. pr. barn

Lørdag: 125 kr. pr. voksen og 50 kr. pr. barn

Spisning lørdag aften:

125 kr. pr. voksen og 50 kr. pr. barn

Søndag: 100 kr. pr. voksen og 25 kr. pr. barn

Ved overnatning fra lørdag til søndag betales for begge dage. Der vil være familierum med eget bad og toilet til overnattende familier.

Tilmelding:

Bindende tilmelding sker ved at indbetale beløbet på foreningens konto 7590 - 1755159 i Jyske Bank. Angiv navn, og hvor mange personer I er (voksne og børn), samt hvilke dage I deltager.

Tilmeldingsfristen er den 17. august 2008.

Vi glæder os til at se jer!

Yderligere information kan fåes ved Susanne Duus,
email: susanneduus@mail.dk, tlf. 74620359.

Landegrupper

Bolivia

www.landegruppe-bolivia.dk
Anette Buch-Illing - buch-illing@privat.dk
Benny Nielsen - egeskillet24@mail.dk
Katinka Hoydal - hoylysdal@mail.dk

Brasilien

Kirsten Friis Rasmussen og
Hubert Pournow - tlf. 46 19 30 60

Bulgarien

Kim Mariegård - tlf. 59 96 12 02
thambour@mail.tele.dk

Colombia - Fanas venner:

Torben Sørensen - tlf. 86 14 57 08

Danmark

Fam. Behmer - tlf. 64 82 62 20

Ecuador

Mette E. Thygesen - tlf. 97 15 34 43
mette.thygesen@hotmail.com
www.ecuadorkluben.dk

Etiopien:

Jens L. Tranholm Damkjær
tlf. 86 29 20 28, jensld@mail.dk
www.etiopien-foreningen.dk

Guatemala

Anni Bech Nielsen - tlf. 47 52 77 76

Hviderusland

Peder Marlo, Asgård 92, 9700 Brønderslev,
tlf. 98 80 04 18

Indien

Svend Erik Holm - tlf. 64 47 38 35
sve@holm.mail.dk,
www.123hjemmeside.dk/indiengruppen

Kaliningrad/Moskva

Helle Pedersen - tlf. 97 17 31 01

Kina

Michael Johansen, Tandervej 45, 8320 Maarslet,
tlf. 86 78 27 22, kontakt@kinaforeningen.dk
www.kinaforeningen.dk

Nepal

Hanne og Hans Doktor, tlf. 75 65 48 36,
hanne.veis@adr.dk

Peru

Bjørn Rude Voldborg, Æblehaven 1,
3400 Hillerød, tlf. 48 25 05 95
bgv@pharmexa.com

Rumænien:

Hanne Trøstrup, tlf. 74 82 07 81
romania@adoption.dk
www.rumania.adoption.dk

Sydafrika:

Ida Fraas Thomsen, Højstrupvej 132,
2700 Brønshøj, tlf. 22 51 26 21
landegrupesydafrika@gmail.com
www.landegrupesydafrika.dk

Thailand

Ebbe Møller - tlf. 45 79 24 46/40 64 55 84
ebbemoeller@yahoo.dk

Tjekkiet

Anette Rosenberg Clausen - tlf. 74 62 06 18
www.tjekkiet@adoption.dk

Vietnam

Peter Skjøt, Vigerslevstræde 12, 2500 Valby
tlf. 36 30 05 28
formand@vietnamadoption.dk
www.vietnamadoption.dk

Interessegrupper

Bal Vikas Venner, Indien

Annette Havemann Linnert - tlf. 49 19 09 13
Hanne Juhl Holm - tlf. 26 36 27 23
www.balvikas.dk, info@balvikas.dk

Colombia - Fanas venner:

Torben Sørensen - tlf. 86 41 57 08
bestyrelsen@fana.dk, www.fana.dk

Ene-Adoptanter

Signe Hindsberger - tlf. 45 82 41 20
Linda Berkowitz - tlf. 39 18 04 12

Børnehjemmet Palna, Indien
Mette Thomsen - tlf. 38 28 50 25

Silke 2 år er født i Hunanprovinsen i Kina.

Billeder til bladet

Bladet kan nu modtage elektroniske billeder af jeres børn. Send venligst max. 3 billeder ad gangen. Husk at oplyse navn, land, alder, adresse, motiv o.l. Bladet (inkl. billederne) lægges altid efterfølgende på Adoption & Samfunds hjemmeside. Billederne vil herudover kunne anvendes i foreningens foldere og øvrige publikationer.

Billederne skal sendes til: bladet@adoption.dk

Venlig hilsen Redaktionen

ANNONCE:

Adoption og tilknytning

– fordybelseskursus

for adoptanter i ventetiden
den 18.10.08 kl. 10-18 i Skælskør.

Bedsteforældrekursus

for bedsteforældre og andre nære
relationer

den 19.10.08 kl. 10-18 i Skælskør.

For begge kurser, se nærmere:

www.karenfabricius.dk

Familierapeut Michel Gorju, tlf. 30244764.

Psykoterapeut MPF, Karen Fabricius Hansen,
tlf. 26 28 42 13.

Se her - Se her - Se her

Foreningen har udgivet nogle forskellige pjecer med mere som kan bestilles hos sekretæren.

Særligt skal nævnes pjecerne *Når adoptivbørn skal passes* og *Adoptivbarn i klassen* samt *Adopteret og voksen* og *Adoptionsrådgivning - før, under og efter adoptionen*.

Herudover har vi udgivet en "litteraturliste" (blad) samt en bog fra vores behandlerkonference 2003. Foredragene fra konferencen kan fås på DVD eller VHS.

Vi er ligeledes i besiddelse af en del ældre blade, især vores temablade om skolestart samt andre temanumre.

Herudover har vi også en del af tillægget til decembernummeret 2007 med overskriften "*Fortællinger om hjem*".

Der henvises ligeledes til vores hjemmeside:

www.adoption.dk

Her kan der også findes meget rådgivning og information.

Ovenstående materiale kan bestilles på sekretaer@adoptionogsamfund.dk.

Vi vil også gerne gøre opmærksom på folderen "International adoption" som kan findes på www.adopt.dk.

ANNONCE:

v/Korea Klubben i samarbejde med
Net Travel Service & Shilla Travel

- Små grupper
- Stor fleksibilitet
- Lave priser
- Specialiseret viden om Korea
- Dansk guide

For yderlige information kontakt

Korea Klubbens Rejseteam

www.koreaklubben.dk

rejse@koreaklubben.dk

Tel. 26 20 17 17

NTS SHILLATRAVEL

Se rejseprogrammet på www.koreaspecialist.com

Rådgivningsguide

Adoption & Samfund tilbyder rådgivning i alle faser af en adoption. Rådgiverne er enten faglige rådgivere med en specifik relevant uddannelse og særlig viden om adoption eller adopterede og adoptanter, som gerne lægger øre til din historie og kan komme med råd baseret på deres personlige erfaringer og foreningens viden i øvrigt.

Rådgiverne arbejder på frivillig basis. De har tavshedspligt. De fleste rådgivere besvarer rådgivningsopkald i deres hjem. Bemærk faglige- og særlige rådgivere har lukket i juli. Sagsrådgiverne kan kontaktes hele sommeren. Generelt vil det være mest belejligt, hvis I ringer efter kl. 20.

Sagsrådgivere:

Sagsrådgiverne svarer på generelle spørgsmål om adoption og rådgiver i alle faser af adoptionsproceduren fra de første overvejelser om adoption til adoptionsbevillingen er givet.

Simple spørgsmål kan fremsendes på mail til adressen: raadgivning@adoption.dk

For egentlig rådgivning i adoptionssager er det bedre at henvende sig telefonisk til en af rådgiverne nedenfor, især hvis det drejer sig om lidt mere komplicerede sager, f.eks.:

- Sager, hvor ansøgerne forfølger risiko for helt eller delvist afslag på godkendelse.
- Anke- og klagesager.
- Problemer i matchningssager.
- Problemer i forhold til de formidlende organisationer.

Bente Romanoff	33 22 88 68
Josie Køhlert	43 64 70 10
Katrine Nordland	32 57 66 86
Claus Stenmose	59 44 14 32
Mie Olesen	36 45 02 08
Annike Kjær Hansen	35 82 35 43

Faglig rådgiver:

Rådgiverne er medlemmer, der tilbyder rådgivning inden for deres professionelle fagområde.

Socialrådgiver:

Rådgiver omkring børnesager og børnehandicap; dvs. lov og ret i forbindelse med ydelser indenfor servicelovens børneparagraffer og sagsbehandling. Rådgiveren kan selvfølgelig ikke afgøre sager eller omstøde kommuners afgørelser, men kan derimod vejlede omkring ankenmuligheder.

Mette Gammelgaard 39 31 40 05

Sundhedsplejerske:

Rådgiver om den gensidige tilknytningsproces mellem barn og forældre, almindelige reaktionsmønstre hos barnet fx i forbindelse med søvn, måltider og andre dagligdags ting som pusling og bad. Hvordan kan man som forældre hjælpe sit barn bedst muligt gennem skiftet fra børnehjem/plejefamilie til adoptivfamilie.

Gitte Korsholm Jørgensen 74 83 22 57

Talepædagog:

Rådgiver om tale- og sprogsvækkigheder før eller efter barnets ankomst. Sparer evt. med den lokale talepædagog.

Irene Bjerregaard 27 12 93 07

Psykolog:

Rådgiver unge og voksne adopterede og adoptivfamilier. Herudover kan psykologen medvirke til at videreformidle eventuelle behov for længerevarende indsats til relevante behandlere og/eller instanser.

Birgit Cederholm 44 44 33 82

Speciallærer:

Rådgiver hvis der er behov for eller overvejelser om en særlig undervisningsindsats i skolen, særligt i forbindelse med omsorgssvigtede børn.

Sanne Flittner-Nielsen 75 91 50 65

Pædagogisk konsulent:

Rådgivning i forbindelse med institutionsstart, indskoling og vanskeligheder i institutioner/skoler.

Gitte Stæhr Larsen 48 24 51 55
51 29 64 76

Læge:

Besvarer spørgsmål, der vedrører helbreds- og handicapforhold hos såvel adoptionsansøgere som barn i forslag og adopterede.

Tyge Fogh 44 34 16 09
Jesper Mørk-Hansen, 62 25 12 63
e-mail: m.h.gudme@dadlnet.dk.

Telefonopkald kun i dagtimerne/spørgsmål pr. mail med angivelse af telefonnummer i dagtimerne

Forælderådgivere:

Rådgiverne er medlemmer med særlig interesse i et bestemt emne inden for adoptionsområdet.

Adoption af danske børn:

Rådgivning om anonym dansk adoption.
Fam. Behmer 64 82 62 20

Adoption af større børn:

Rådgivningssamtaler samt mulighed for kontakt til andre familier, der har modtaget større børn, som tilbyder telefonisk støtte og hjælp omkring de problemer, der kan være forbundet hermed.

Anne Marie Poulsen 33 14 14 56
E-mail: ulfi@get2net.dk

Adoptionslinjen:

Voksne adopterede tilbyder rådgivning omkring det at være adopteret.
Telefontid tirs. kl. 19.30-21.00 70 22 23 03

Eneadoptanter:

Gruppen af EneAdoptanter, GEA, tilbyder eneansøgere rådgivning før, under og efter godkendelse samt efter hjemtagelse af barn. Endvidere har GEA faglige rådgivere, hvis udgangspunkt er eneadoption. GEA tilbyder desuden hjælp til opstart af samtalegrupper på et hvilket som helst tidspunkt i adoptionsprocessen.

Linda Berkowitz 39 18 04 12
Nina Andersen 44 64 23 50

Tab af barn i forslag:

Rådgivning som hjælp og støtte til dem, der har mistet et barn, som de har haft i forslag og været godkendt til.

Janne Skov 66 13 63 02

Endeligt afslag på ansøgning om adoption:

Henvielse til psykologrådgiveren.

Adoption af præmature børn

Rådgivning om det at få et præmaturnt barn i forslag eller at have et præmaturnt barn.

Trine Boardman/
Klavs Frisdahl 46 37 07 08

Skoleproblemer:

Rådgivning i forbindelse med vanskeligheder knyttet til den adopteredes skolegang.

Bente Pedersen 62 62 20 51

Christian 8 mdr. født i Bolivia, her klædt ud som "Prins Christian".

ANNONCE:

China Base

Specialized in travels in China,
individuals & groups

Any special needs?

Why not send us an enquiry or ask
Christy for a proposal?

Please contact

Christy Chen Moeller at
christy@chinabasetravel.com

Magasinpost **B**

Adoptionskalender

Husk - du er altid velkommen til at deltage i et arrangement i andre lokalforeninger end din egen.

Dato	Tid og sted	Arrangement	Arrangør	Kontakt/tilmelding
17.06.08	kl. 19.30 Fælleshuset Majsvænget 15, Malling	Aftenarrangement med familiekonsulenterne Hvordan styrker vi adoptivfamiliens trivsel samt efterfølgende dannelse af netværksgrupper. Se mere på http://kal.adoption.dk/34.pdf .	LF Østjylland	adoption.lyk@webspeed.dk, tlf.: 86297663, tilmelding senest 8. juni Gratis.
18.06.08	kl. 10.00-18.00 Århus	Mens vi venter Et kursustilbud efter godkendelsen og inden modtagelse af barnet. Nye kurser arrangeres løbende. Se mere på: http://kal.adoption.dk/33.pdf .	Jeanne Erichsen og Arne Lyngby Thomsen	Jeanne, tlf.: 28557582 eller Arne tlf.: 86922402
23.08.08	kl. 16.00 Vanløse Kulturhus, Frode Jakobsens Plads 4. 1., 2720 Vanløse	Generalforsamling	Vietnamlandegruppen	vietnamlandegruppen@vietnam- adoption.dk
23.08.08		Hovedbestyrelsesmøde	HB	Forslag til dagsorden bedes sendt senest 14 dage før mødet til: foreningen@adoption.dk
5.-7.09.08	Feriekolonien Bjerger Strand v. Kalundborg	Bulgarietræf m. generalforsamling Se mere på: http://bulgarien.adoption.dk/	Bulgarienforeningen	Kim MariEGAARD tlf.: 59961202/40932901 eller Anna Maria Poulsen tlf.: 33141456/22328568
19.- 21.09.08	Feriekolonien Broager v. Gråsten	Træf og generalforsamling i Tjekkietgruppen Weekend arrangement for familier med børn fra Tjekkiet og kommende Tjekkietadoptanter. Se mere på: http://tjekkiet.adoption.dk/ .	Tjekkietgruppen	Susanne Duus, susanneduus@mail.dk, tlf.: 74620359
22.09.08		Årsmøde GEA Tid og sted endnu ikke fastlagt. Nærmere detaljer samt invitation følger.	GEA	Linda Berkowitz, berkowitz@kvaeld.jay.net, tlf.: 39180412
24.09.08	Hovedbiblioteket, Ahlmanns Allé 6, 2900 Hellerup	Foredrag om postadoptionsrådgivningen Temaaften med psykolog Marie Olsen-Kludt.	Vietnamlandegruppen og LF Københavns Omegn	Tilmelding: indbetal 30 kr. på: reg. 2123, konto 8135619095 (oplys tlf.nr.)
04.10.08	kl. 13.00-17.00	Foredragseftermiddag med Lene Kamm Lene Kamm vil vise filmen Solen skinnede skarpt. Diskussion om børn, der intet selvverd har, børn med identitetsproblemer i forhold til sig selv, til venner, til familie. Tid til spørgsmål og debat.	LF Fyn	Rose Andersen, roseandersen@webspeed.dk, tlf.: 62226725/30174526, tilmelding senest 29. september
04.10.08		Hovedbestyrelsesmøde	HB	Forslag til dagsorden bedes sendt senest 14 dage før mødet til: foreningen@adoption.dk
07.10.08	kl. 18.30 Café Apoteket, Hellerupvej 40, 2900 Hellerup	Generalforsamling	LF Københavns Omegn	koebenhavnsomegn@adoption.dk
18.10.08	kl. 10.00-18.00 Skælskør	Adoption og tilknytning For dybelseskursus for adoptanter i ventetiden. Se mere på: http://www.karenfabricius.dk/	Privat	Familieterapeut Michel Gorju, tlf.: 30244764 el. psykoterapeut MPF, Karen Fabricius Hansen, tlf.: 26284213
19.10.08	kl. 10.00-18.00 Skælskør	Bedsteforældrekursus For bedsteforældre og andre nære relationer. Se mere på: http://www.karenfabricius.dk/	Privat	Familieterapeut Michel Gorju, tlf.: 30244764 el. psykoterapeut MPF, Karen Fabricius Hansen, tlf.: 26284213
24.10.08	kl. 15.00-17.30 KUA, Njalsgade 22, 2300 Kbh. S.	Adoptionsnetværket For dig, der arbejder med adopterede samt adoptivfamilier i dit daglige behandler- eller forskningsarbejde.		Louise Svendsen, LS@LSRT.dk, tlf.: 26244064, tilmelding ikke nødvendigt.
29.10.08	kl. 19.00-22.00 Kulturhuset Pilegården, Brønshøjvej 17, 2700 Brønshøj	Aften med hjerneforsker Ann Elisabeth Knudsen Hvad sker der med barnets hjerne, hvis det mangler stimulation? Hvordan udvikles sprog? Og meget mere...	LF Københavns Omegn	Tilmelding: koebenhavnsomegn@adoption.dk, (entré 100 kr.)

Forkortelser: HB=Hovedbestyrelsen, LF=Lokalforening

Se flere detaljer om arrangementerne på <http://kal.adoption.dk>. Optagelse til kalenderen: kalender@adoption.dk